

panorama wałbrzyska

www.walbrzych.naszemiasto.pl

Nr 21

WSPOMNIENIA

Do Książa trafiło siedem albumów. Zamek dostał niezwykle świadectwo życia i pasji Hochbergów

Klasery ze zdjęciami księżnej Daisy i jej bliskich przywiozła do Wałbrzycha jej prawnuczka **str. 3**

INWESTYCJA

Przebudowa stadionu stanęła. Radni opozycji chcą powołania komisji

Miasto wypowiedziało umowę generalnemu wykonawcy. Co dalej z prestiżową budową? **str. 9**

WYBURZENIA

Stare dzielnice Wałbrzycha odchodzą w niepamięć. Ulica Andersa traci kolejny budynek **str. 4**

TERMOMODERNIZACJA

Uczniowie mówią: - Najfajniej jest teraz w sali gimnastycznej! W PSP nr 26 w Wałbrzychu cieszą się z zakończonego remontu **str. 5**

SZKOLNICTWO WYŻSZE

Od nowego roku akademickiego w Wałbrzychu będzie więcej studentów medycyny **str. 7**

Nr ISSN 2082-8446
Nr indeksu 272663

Urszula
Baumann

Polowania? Nijak się to nie skleja

Bocian biały jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych ptaków w naszym kraju. Jest naszym przyrodniczym dobrem narodowym, objętym ochroną prawną. Nic więc dziwnego, że oburzają nas doniesienia o tym, że myśliwi z krajów, leżących w rejonie Morza Śródziemnego urządzają na te ptaki polowania.

Polski myśliwy bociana nie zabije, ale już strzelanie do gęsi uważa za coś normalnego, a siebie samego za kontynuatora tradycji łowieckiej. W naszym kraju wciąż można legalnie polować na gęś zbożową - gatunek gniazdujący głównie w Skandynawii i północnej Rosji, a zimujący w Europie Środkowej oraz Zachodniej. Jej liczebność stale spada. Ornitolodzy alarmują, że w Polsce mamy do czynienia z systemowym i wielkoskalowym wybijaniem tych ptaków, co ma negatywny wpływ na ich populację.

Należałoby jak najszybciej objąć ochroną nie tylko gęś zbożową, lecz także gęś tundrową. Ze względu na duże podobieństwo obu gatunków nawet dobrze wyedukowany myśliwy nie jest w stanie rozpoznać, do którego ptaka oddaje strzał. Trudno również bronić tezy o konieczności odstrzału pozostałych ptaków łownych - bażantów, kuropatw, gołębi grzywaczy czy gęsi białoczelnych.

Zgodnie z przepisami Prawa łowieckiego celem łowiectwa jest ochrona, zachowanie różnorodności oraz gospodarowanie populacjami zwierząt łownych. Nijak mi się to nie skleja z tym, co robią z ptakami myśliwi. Ani to ochrona, ani zachowanie różnorodności, ani gospodarowanie populacją. Raczej rozrywka, budząca wątpliwości etyczne i prawne. ©©

WAŁBRZYCH

Akademia Silesiusa z nowymi partnerami

Akademia Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu ma nowych partnerów. Zostali nimi: Ośrodek Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Głuszycy, Centrum Kultury - Miejska Biblioteka Publiczna w Głuszycy, Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Filia w Wałbrzychu, TR Polska sp. z o.o., Pracownia Protetyczna Domident w Świdnicy oraz hotel Mir-Jan w Łądku-Zdroju.

Podpisane porozumienia otwierają nowe możliwości prowadzenia wspólnych projektów. Ich zakres powinien być szeroki i obejmować m.in. edukację, zagadnienia społeczne oraz bezpieczeństwo. - Wspólnie prowadzimy do budowy kadr XXI i XXII wieku - stwierdził kanclerz ANS AS Piotr Sylwestrzak. PG

MIEROSZÓW

Nagrody dla sportowców i ich opiekunów

W Mieroszowie przyznano stypendia sportowe, a także nagrody i wyróżnienia za wybitne osiągnięcia sportowe w 2025 roku. Otrzymały je 22 osoby. Były również podziękowania dla trenerów i prezesów klubów sportowych oraz dwie nagrody specjalne. Samorządowcy dedykowali je drużynom młodzików młod-

szego i trampkarzy z Akademii Piłkarskiej. Wszystkie trafiły do wyróżnionych z rąk burmistrza Andrzeja Lipińskiego oraz przewodniczącej Rady Miejskiej Justyny Rogulskiej.

Gala odbyła się w Publicznej SP. Swoimi występami uświetnili ją uczniowie SP w Kowalowej. PG

Ma być cieplej, ładniej i taniej

Adrianna Szurman
Wałbrzych

W Urzędzie Miasta w Wałbrzychu podpisano umowę na termomodernizację kolejnych dwóch budynków przy ul. Matejki, tym razem nr 2 i 3.

Prezydent Roman Szełemej podpisał umowę ze spółką Budmax Bis z Boguszowa-Gorców na termomodernizację dwóch budynków przy ul. Matejki 2 i 3. Prace mają potrwać do września br. i opiewają na 2,4 mln zł. Podobne prace były wcześniej prowadzone w budynku przy ul. Matejki 1. Dofinansowanie pochodzi z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, dedykowanego obiektom zabytkowym.

- Miasto realizuje obecnie wiele inwestycji termomodernizacyjnych, są ich dziesiątki. Wśród ważnych z punktu widzenia usług publicznych należy wymienić I czy II Liceum Ogólnokształcące, a także ratusz i Matejki 1 - wylicza prezydent Wałbrzysza, Roman Szełemej.

Jak dodaje, niebawem miasto ogłosi przetarg na termomodernizację budynków przy ul. Słowackiego, gdzie mieści się m.in. biuro paszportowe i obiekt przy ul. Karkonoskiej na Sobiecinie.

- To trudne modernizacje, bo obiekty znajdują się pod ochroną konserwatora zabytków. Nie można więc docieplić tam ścian czy zmienić elementów architektonicznych - zaznacza Szełemej.

Prace, które zostaną wykonane obejmują docieplenie stropów ostatniej kondygnacji i między piwnicą i parterem, wymianę elementów instalacji elektrycznej, także zainstalowanie pomp ciepła, bo obiekty są ogrzewane starymi, wyeksploatowanymi, kilkunastoletnimi piecami gazowymi.

Prezydent podkreśla, że prace mają przynieść efekty. Mają być mniejsze opłaty za ogrzewanie i czystsze powietrze. Będzie ładniej i bardziej komfortowo dla urzędników.

Wszystkie prace będą się toczyły przy funkcjonujących wydziałach urzędu, które działają przy ul. Matejki. ©©

FOT. PAWEŁ GOŁĘBOWSKI

SZCZAWNO-ZDRÓJ

Pamiętają o heroizmie polskich ułanów

W Szczawnie-Zdroju pamiętają o bohaterach, którzy wzięli udział w bitwie na Czerwonym Wzgórzu. 15 maja odbyła się tu uroczystość przy pomniku Ułanów Legii Polsko-Włoskiej.

Do bitwy, nazywanej też Bitwą pod Strugą doszło 15 maja 1807 roku. Ułani Legii Nadwiślańskiej wnieśli wówczas istotny wkład w zwycięską kampanię Napoleona Bonaparte na Śląsku. Pokonali znacznie od nich liczniejszy oddział wojsk pruskich. Sukces polskiego oręza znalazł odzwierciedlenie w literatu-

rze. Opis bitwy jako pierwszy przedstawił pułkownik Wojciech Dobiecki, autor „Pamiętnika o pułku jazdy legionów z 1853 roku”. Bitwę opisał również Stefan Żeromski w trzecim tomie „Popiołów”. Według części historyków po zakończeniu bitwy polscy ułani odśpiewali Mazurka Dąbrowskiego.

W 1960 roku przedstawiciele wałbrzyskiego rzemiosła ufundowali obelisk, który stał się nieopodal miejsca bitwy. Teraz co roku są tu organizowane uroczystości, upamiętniające to starcie. PG

SPOTKANIE Z BIATHLONISTKĄ

FOT. GMINA MIEROSZÓW

W Urzędzie Miejskim w Mieroszowie mieli wspaniałego gościa. Rodzinne strony odwiedziła Kamila Żuk. Znakomita biathlonistka, trzykrotna olimpijka (2018, 2022 i 2026) spotkała się nie tylko z władzami gminy, ale też z utalentowanymi, młodymi sportowcami z UKS Mieroszów oraz UKS Sokołowsko. Była okazją porozmawiać o występach i sukcesach na Zimowych Igrzyskach Olimpijskich Mediolan-Cortina 2026. Także o tym, jak z lokalnego podwórka zawędrować na sportowe szczyty. Młodzi sportowcy z obydwu klubów byli bardzo zadowoleni z możliwości uczestniczenia w takim spotkaniu. PG

WSPOMNIENIA ZAMEK OTRZYMAŁ SIEDEM ALBUMÓW ZE ZDJĘCIAMI DAISY

Niezwykłe świadectwo życia i pasji Hochbergów

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Albumy ze zdjęciami Księżnej Daisy wróciły do zamku Książ. Niepublikowane zdjęcia Daisy i jej rodziny przekazała jej prawnuczka.

Albumy ze zdjęciami należały do księżnej Daisy i jej średniego syna Aleksandra. Przechowywane były w rodzinnych archiwach w Niemce. Teraz prywatne fotografie trafiły do zamku Książ w Wałbrzychu. Przekazali je hrabianka Marie Christine Schenk von Stauffenberg, prawnuczka księżnej Daisy i księcia Jana Henryka XV von Hochberg-Pless oraz jej brat, hrabia Clemens von Stauffenberg.

Albumy ze scenami z życia

Albumy są wyjątkowe. Należały do księżnej Daisy i jej syna. Prezentują ważne momenty i miejsca z ich życia, szczególnie z jej podróży i relacji z synem. Do Książa nie trafiły przypadkiem.

- Takie było życzenie ich zmarłej w 2023 roku matki, hrabiny Gioi, z domu von Hochberg, starszej siostry księcia Bolko (1936-2022). Wiem, że te albumy będą tu bezpieczne. Dbacie o to w zamku Książ, by historia była ciągle żywa. To idealne miejsce i duży zaszczyt dla nas - mówi prawnuczka księżnej Daisy, która w zamku pojawiła się w towarzystwie bliskich: córki, księżniczki Camilli zu Sayn-Wittgenstein-Berleburg z mężem księciem Karlem Albrechtem oraz dziećmi księciem Salentinem i księżniczką Annabelle.

- Są to potomkowie księżnej Daisy w czwartym i piątym pokoleniu. Była to ich pierwsza wizyta w zamku Książ - podkreśla Mateusz Myktytyszyn, prezes Fundacji Księżnej Daisy.

Wśród podarowanych rzeczy jest na przykład album, kiedy Daisy była jeszcze dziewczynką albo ten zatytułowany „Mój dom w Anglii”. Warto wspomnieć o zdjęciu zaręczynowym hrabiego Aleksandra Hochberga z 1930 roku, kiedy miał poślubić rumuńską księżniczkę, córkę króla Ferdynanda. Zaręczyny zostały zerwane w atmosferze wielkiego skandalu - rumuńskie służby specjalne odkryły, że Alexander jest homoseksualistą.

Siedem albumów ze zdjęciami rodziny księżnej Daisy przywiozła do Książa jej prawnuczka.

Wśród albumów są między innymi zdjęcia Daisy z orientalnych podróży oraz z czasów, kiedy była jeszcze panną.

Jak dodaje hrabianka, kiedy przeglądała albumy była bardzo wzruszona, bo niedawno miała okazję podróżować po tych samych lokalizacjach, co Daisy.

- Te albumy to ważne źródło historyczne. Pokazują na przykład, jak wyglądało południe Francji na początku lat 40. Mowa m.in. o Saint-Tropez czy Nicei - mówi hrabianka.

Wyjątkowy i niezwykle cenny jest także album o egipskich podróżach księżnej, bo

Fotografie, przedstawiające księżną Daisy nigdy nie były publikowane. Zdjęcia mają wartość sentymentalną i historyczną.

zawiera zdjęcia z podróży poślubnej księżnej do Egiptu w 1891 roku. A podróże wówczas nie wyglądały tak jak dzisiaj i wiązały się z wieloma trudnościami. Co pokazuje, jak bardzo je kochała.

Już zapraszają na Arabskie Dni i Noce, a wkrótce do buduaru
Dorota Karolewska, prezeska Zamku Książ podkreśla, że w albumach jest bardzo dużo na temat Orientu i podróży Daisy do tych miejsc.

- Dlatego już dzisiaj informuję państwa, że od 4 do 7 czerwca w zamku Książ będą się odbywały Arabskie Dni i Arabskie Noce. To będzie specjalne zwiedzanie, animacje, gry terenowe i specjalna odsłona nocnego zwiedzania.

Przybliżymy wszystko, co wiąże się z księżną i jej fascynacją Bliskim Wschodem - zaznacza.

Jak mówi Karolewska, albumy będą prezentowane w buduarze księżnej Daisy, który będzie odtwarzany. Ma być gotowy jeszcze w tym roku.

- Buduar to jest ta bardzo osobista przestrzeń, w którym kobieta stawiała się taką, jaką chciała być widziana. Była tam ubierana i czesana, mogła w nim pobyc sama, bez gości. Buduar będzie ostatnim elementem odtworzenia apartamentów księżnej Daisy. To będzie centrum, w którym zaprezentujemy najbardziej intymne, należące o niej przedmioty - dodaje Katarzyna Sielicka, kierowniczka działu muzealno-edukacyjnego Zamku Książ.

Jak opowiada, przestrzeń będzie piękna, inspirowana francuskim stylem Ludwika XV i doskonale wpisze się w apartamenty (jest jeszcze salon i sypialnia z meblami, złocnymi prawdziwym złotem i marmurowymi blatami).

- Inspirowaliśmy się wieloma podobnymi miejscami, które zachowały się w zamkach i pałacach Europy, szliśmy tymi samymi krokami, co księżna Daisy. Przed nami jeszcze zadanie zdobycia mebli z epoki. To będzie wielka przygoda i wyzwanie - przyznaje Sielicka.

Koszt odtworzenia samego buduaru to milion złotych. ©

Policja i prokuratura kontrolują ZOO

Adrianna Szurman
Łączna

Interwencja policji i prokuratury w ZOO w Łącznej po donosie fundacji. Dyrektor ZOO zapewnia: - Nasze zwierzęta są zadbane. Zaskarżymy działania śledczych!

Policja i Prokuratura Rejonowa w Wałbrzychu interweniuje w prywatnym ZOO w Łącznej w gminie Mieroszów. Zażądali m.in. wydania dokumentacji medycznej i pochodzenia zwierząt. Sprawdzali też ich dobrostan. Potwierdzają, że zawiadomienie w tej sprawie złożyła fundacja ochrony zwierząt. Z naszych nieoficjalnych informacji wynika, że są to działacze spoza województwa.

Jak mówi dyrektor ZOO w Łącznej Marcin Nowaczyk, ogród cały czas inwestuje w infrastrukturę i dobrostan zwierząt.

- Dbamy o zwierzęta, karmimy je i leczymy. W naszym ogrodzie mamy gabinet weterynaryjny z godzinnymi dyżurami lekarzy. Nikt nigdy nie znalazł u nas chorego czy martwego zwierzęcia, które leżałoby na wybiegu. Współpracujemy też z byłymi pracownikami ZOO we Wrocławiu - mówi dyrektor.

Jak dodaje, ogród w Łącznej ma status ZOO od 2012 roku i od tej pory jest regularnie kontrolowany przez służby oraz inspekcje weterynaryjne i ochrony środowiska.

- Spełniamy zalecenia, mieliśmy na przykład powiększyć wybieg dla wilków i to zrobiliśmy. Są też podobne zalecenia, dotyczące tygrysa, ale to koszt 3 mln zł. Staramy się o te pieniądze, ale wiele rzeczy opóźnił covid-19, z powodu którego walczyliśmy o przetrwanie. Gdzie wtedy były fundacje i służby, dlaczego nikt nie interesował się nami i dobrostanem zwierząt, czy mają co jeść i jak pomóc?! - mówi zdenerwowany.

Podkreśla również, że w czasie interwencji śledczy nie wpuścili na teren ZOO zwiedzających poza jedną, zorganizowaną wycieczką szkolną.

- Będziemy skarżyć czynności, prowadzone przez śledczych, podobnie jak opinię biegłego, który nie rozróżniał gatunków zwierząt. Co to jest za biegły i jak ma ocenić ich dobrostan?! - pyta retorycznie dyrektor.

Zaznacza także, że w ZOO trwa wiele inwestycji. Powstaje m.in. Śpiewająca Azja - pawilon dla śpiewających ptaków z Indonezji oraz toalety z akwariami.

Dzisiaj w ZOO w Łącznej mieszkają przedstawiciele 160 gatunków. Łącznie z ptakami to około 800 zwierząt.

- Jesteśmy otwarci, żadne zwierzę nie zostało nam odebrane, na miejscu nie było do nas zastrzeżeń. Przyjdźcie i zobaczcie, jak u nas jest. ZOO zmienia się z każdym dniem - zachęca Marcin Nowaczyk. ©

FOT. PAWEŁ GOLEBOWSKI

ZAGÓRZE ŚLĄSKIE

Impreza w klimacie sprzed setek lat

Zamek Grodno w Zagórzu Śląskim jakby przeniósł się o setki lat wstecz. Wszystko z powodu XVIII Jarmarku Średniowiecznego. Zorganizowało go zamkowe Bractwo Rycerskie.

Na dziedzińcu i w jego otoczeniu odbywały się widowiskowe walki rycerskie, turnieje łucznicze, pokazy daw-

nych tańców oraz występy z muzyką. Przechadzały się kobiety, dzieci i mężczyźni wyglądający, jakby przed chwilą zeszli z planu historycznego filmu.

Do zamku przyjechały setki turystów i miłośników średniowiecznych klimatów. Byli zachwyceni przygotowanymi pokazami. PG

Stare dzielnice odchodzą w niepamięć

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Tegoroczne wyburzenia idą w Wałbrzychu pełną parą. Ulica Andersa traci kolejny budynek. Będzie dzięki temu lepsza widoczność na skrzyżowaniu.

Wyburzenia 2026 w Wałbrzychu to działania w „starych dzielnicach” miasta. Najwięcej dawnych gmachów mieszkalnych znika z Sobiecinia (Palestyna), Podgórze (ul. Niepodległości i Szkolna) oraz z Białego Kamienia. Tu na celowniku są przede wszystkim ul. Dąbrowskiego, Daszyńskiego i Andersa. To właśnie ta ostatnia - główna arteria Białego Kamienia - traci w tym roku drugi gmach. Jego nieobecność poprawi bezpieczeństwo na skrzyżowaniu.

Miasto pięknieje

Stan techniczny zasobów mieszkaniowych w historycznych częściach Wałbrzyska stale się poprawia. Jest to efekt prowadzonych przez miasto programów rewitalizacyjnych oraz inicjatyw wspólnot mieszkaniowych. Te wspólnotowe

Budynek przy ul. Andersa 94 podczas wyburzania. Wcześniej zniknęły tu trzy inne.

i miejskie remonty bywają spektakularnymi metamorfozami. Takie prace trwają m.in. przy ul. Armii Krajowej, oczekiwana jest też przebudowa osławionego gmachu przy 1 Maja 69.

Powstają też zupełnie nowe budynki, a coroczne nakłady na renowację starych mieszkań idą w parze z wyburzaniem ru-

der, których remont jest nieopłacalny. Najbardziej cieszy działanie zarządców i wspólnot mieszkaniowych, których wkład w poprawę wizerunku dzielnicy jest regularnie nagradzany w ramach miejskiego konkursu „Ładny Dom”.

W mieście przybywa też miejsc, z których znikła już stara zabudowa. Rocznie wybu-

rzanych jest 10-15 budynków mieszkalnych.

Wyburzają potworki

W gruz zmieniają się m.in. koszarne oficyny. Przejawem porządkowania architektonicznego miasta jest obecne wyburzanie budynków przy ul. Moniuszki 32A i Pankiewicza 6A, przyległych do zabytkowego

Pankiewicza 6 - „syjamskich trojczaków”. Dwie kamienice są tu wyburzane, jedna zostanie. Powoli znikają dwa budynki, ściśle oplatające trzeci - zabytkowy. Tylko ta kamienica - dawny sklep kolonialny - przetrwa działania rozbiórkowe i po remoncie zyska nowych lokatorów. Na Białym Kamieniu wyburzono tak budynek przy ul. Andersa 60A. Stał... w podwórku.

Winne są czas, woda i górnictwo

Poza obskurnymi oficynami wyburzane są też budynki z ulic zapadających się wskutek działania wód gruntowych, górotworu i oczywiście działalności górniczej. Tak znika osławiona Palestyna, czyli cały kwartał na dolnym Sobiecinie oraz ul. Szkolna.

Na Białym Kamieniu najgorzej ma się ul. Dąbrowskiego, a także pojedyncze gmachy z wiodącej na Konradów ul. Daszyńskiego oraz głównej ulicy dzielnicy - Andersa. W 2025 roku na tej ulicy wyburzono numery: Andersa 89, Andersa 84 i Andersa 169A. Obecnie trwa rozbiórka kolejnego.

Będzie lepsza widoczność na skrzyżowaniu

Jak podkreślał w rozmowie z naszą redakcją Remigiusz Łatka, prezes Miejskiego Zarządu Budynków w Wałbrzychu, wyburzenie budynku przy ul. Andersa 94 nie jest przypadkowe.

- Gmach ten stoi przy skrzyżowaniu. Jego demontaż przyczyni się do poprawy funkcjonowania zjazdu do Aqua Zdroju oraz do zwiększenia bezpieczeństwa w tym rejonie - wyjaśniał.

Nie był to zabytek, nie upiększał dzielnicy, do tego stał przy skrzyżowaniu z ul. Szei.

- Decyzja o rozbiórce została podjęta ze względu na katastrofalny stan techniczny obiektu oraz niespełnianie obowiązujących wymagań bezpieczeństwa. Po zakończeniu prac teren zostanie uporządkowany i przygotowany pod kolejne inwestycje - wyjaśniają przedstawiciele MZB.

W połowie maja z trzykondygnacyjnego budynku pozostało niewiele - nie ma już dachu i poddasza.

©@

Film „Panna Nikt” doczeka się muralu

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Jest konkurs na kolejny wałbrzyski mural. Będzie na- wiązywał do filmu, realizowanego tu przez Andrzeja Wajdę.

W Wałbrzychu powstanie kolejny duży mural. Przed kilkoma dniami ukończono poświęcony Mieczysławowi Młynarskiemu, legendzie wałbrzyskiej koszykówki, a już jest zapowiedź, że rusza konkurs na projekt muralu filmowego. Ma być inspirowany filmem „Panna Nikt”. W Roku Andrzeja Wajdy będzie też elementem Dolnośląskiego Szlaku Filmowego.

Mural do „Panny Nikt” powstanie na ścianie kamienicy przy ul. Mickiewicza 59-61. Jak będzie wyglądał, okaże się po zakończeniu konkursu dla artystów.

- Na projekty czekamy do 8 czerwca. Wyboru najlepszej pracy dokona jury, złożone z przedstawicieli wałbrzyskich instytucji kultury, Dolnośląskiego Centrum Filmowego, Wojewódzkiego Urzędu Ochro-

ny Zabytków, wspólnoty mieszkaniowej oraz magistratu - informują w urzędzie miejskim w Wałbrzychu.

Film „Panna Nikt” Andrzej Wajda zrealizował w 1996 roku na podstawie powieści Tomasa Tryzny. Scenerią opowieści o świecie nastolatek były m.in. wałbrzyskie dzielnice Śródmieście, Stary Zdrój i Piaskowa Góra. W produkcji wystąpiły: Anna Wielgucka, Anna Powierza oraz 16-letnia wówczas Anna Mucha. Ogółem w Wałbrzychu nakręcono około 40 filmów i seriali. ©@

Nowy mural powstanie przy ul. Mickiewicza 59-61.

Chłopcy ze Szczawna marzą o medalu MP

Paweł Gołębiowski
Szczawno-Zdrój

Młodzi koszykarze ze Szczawna-Zdroju zagrają w Słupsku o mistrzostwo Polski. Turniej odbędzie się pod koniec maja.

Wiadomo już, gdzie i z kim zagrają młodzi koszykarze MKS Basket Szczawno-Zdrój w finale młodzieżowych mistrzostw Polski U-13. Podopieczni trenera Bartłomieja Józefowicza awansowali do finałowej rozgrywki po tym, jak wygrali na swoim terenie półfinałowy turniej. W zawodach, odbywających się od 8 do 10 maja triumfowali w trzech spotkaniach. Oto ich wyniki:

MKS Basket Szczawno-Zdrój - Oknoplast Inter-bud Kraków 120:39 (34:4, 32:16, 29:7, 25:12); zdobywcy punktów dla MKS Basket: Kacper Stochmiałek 27, Piotr Kosiba 20, Mateusz Marcinkowski 14, Marcel Bochenek 13, Maciej Łabiak 13, Mikołaj Chaiński 9, Hubert Kasperek 7, Stefan Piątkowski 6, Leon Józefowicz 4, Jakub Mulawa 3, Kajetan Kosiński 2, Miłosz Mały 2.

Akademia Młodych Dzików Ochota Warszawa - MKS Basket Szczawno-Zdrój 64:95 (13:33, 13:26, 13:29, 26:7); Piotr Kosiba 21, Kacper Stochmiałek 20, Leon Józefowicz 14, Stefan Piątkowski 10, Maciej Łabiak 9, Marcel Bochenek 7, Hubert Kasperek 5, Mateusz Marcinkowski 4, Kajetan Kosiński 3, Miłosz Mały 2, Mikołaj Chaiński 0, Jakub Mulawa 0, Ksawery Sienicki 0.

MKS Basket Szczawno-Zdrój - PKK 99 Pabianice 92:91 (29:28, 21:24, 16:17, 26:22); Piątkowski 23, Bochenek 20, Kosiba 16, Stochmiałek 15, Józefowicz 10, Łabiak 4, Kasperek 3, Chaiński 1, Kosiński 0, Mały 0, Marcinkowski 0, Mulawa 0, Sienicki 0.

Gospodarze byli pewni awansu już po drugim pojedynku, ale bardzo chcieli zająć pierwsze miejsce. Do tego potrzebne było zwycięstwo nad ekipą z Pabianic. Udało się, choć mecz był niezwykle zacięty i emocjonujący. Dwa punkty, dające drużynie ze Szczawna-Zdroju zwycięstwo zdobył w ostatnich sekundach Piotr Kosiba. Został potem wybrany MVP całego turnieju.

Chłopcy ze Szczawna-Zdroju (żółte stroje) wygrali na swoim boisku wszystkie trzy półfinałowe mecze.

Wiadomo już, że finałowy turniej odbędzie się od 27 do 31 maja w hali Gryfia przy ul. Szczecińskiej 99 w Słupsku. Rywalizować tam będzie osiem drużyn juniorskich, które wywalczyły awans w innych półfinałach.

Zespoły zostały podzielone na dwie grupy.

Grupa A: AK Orły Wrocław, MUKS Basket Warszawa, PKK 99 Pabianice, Boschert UKS SP 27 Katowice.

Grupa B: MKS Basket Szczawno-Zdrój, G.EN. Gaz Energia Tarnovia Tarnowo Podgórne, Energa Branq Czarni Słupsk, ŁKS KM Szkoła Gortata Łódź.

Z tych grup po dwie najlepsze drużyny zakwalifikują się do walki o medale mistrzostw Polski. Zespoły, które zajmą trzecie miejsce stoczą pojedynek o piąte miejsce, a ekipy z czwartych pozycji zagrają o siódmą pozycję. ©@

Najfajniej jest teraz w sali gimnastycznej!

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Uroczyste zakończenie remontu w PSP nr 26 w Wałbrzychu. Prace kosztowały 18 mln zł i objęły m.in. salę gimnastyczną.

Uroczysta oprawa i program artystyczny towarzyszyły 19 maja uroczystości w Szkole Podstawowej nr 26 w Wałbrzychu. Obiekt przeszedł termomodernizację z remontem sali gimnastycznej. Prace kosztowały 18 mln zł. Do placówki uczęszcza około tysiąc uczniów.

Były utrudnienia, ale w końcu mieli swoje święto

19 maja był w Publicznej Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 26 w Wałbrzychu uroczystym dniem. Po wielu miesiącach utrudnień w końcu zakończyły się prace przy termomodernizacji obiektu.

Wymienione zostały m.in. okna, ogrzewanie i kaloryfery, poprawiona została wentylacja. Prace objęły nie tylko sale lekcyjne i korytarze, ale także

salę gimnastyczną, która przeszła bardziej gruntowny remont.

Dyrektorka placówki Renata Born podkreśliła, że nie byłoby to możliwe, gdyby nie zaangażowanie wielu ludzi. Podziękowała m.in. władzom miasta, które najpierw podjęły decyzję o termomodernizacji, a później o gruntownej modernizacji sali gimnastycznej.

Modernizacja objęła 40 procent placówki

- Dzięki naszemu zaangażowaniu i rozumieniu potrzeb młodego pokolenia, marzenia stały się rzeczywistością - zaznaczyła gospodyni szkoły.

Prezydent Wałbrzycha Roman Szełemej podkreślił, że szkoła została wybudowana na początku lat 90. Uchodziła i nadal uchodzi za jedną z najlepszych w kategoriach infrastruktury i jest wśród szkół o najlepszej kondycji.

- Kiedy zaczęliśmy pełną modernizację okien, ogrzewania, kaloryferów, wentylacji i ocieplania okazało się, że trzeba wyremontować 40 procent szkoły. Jednak ma już 30 lat. Łączny koszt tego wszyst-

Dzieciaki ze szkoły nr 26 wyglądają na szczęśliwe. Wreszcie skończył się ten remont!

kiego, co widać na zewnątrz i w środku, to ponad 18 mln zł. Jeszcze kilka lat temu za takie pieniądze można było wybudować nową szkołę. Nie byłoby tego, gdyby nie środki z UE z FST. To unijne pieniądze, które są rekompensatą za to, że przeżyliśmy lata 90. po zamknięciu kopalń - mówił Szełemej.

Czerpią pełnym garściami z unijnych funduszy

Prezydent podkreślił, że kilometr dalej budowana jest nowa szkoła - numer 21. Remontowane są także I i II LO.

- Miasta nigdy by nie było stać na takie rzeczy, gdyby nie unijne wsparcie - dodał Roman Szełemej.

Wojewoda Anna Żabska podkreśliła, że to „świetny prezent dla uczniów na 600-lecie Wałbrzycha”, który otrzymali w maju - miesiącu Unii Europejskiej.

Marszałek województwa Paweł Gancarz dodał, że w miejsce są prowadzone również inne inwestycje z udziałem unijnych funduszy.

- Tylko te, które realizuje miasto, to 17 zakończonych i 14 w fazie realizacji. Tylko w tej perspektywie finansowej Wałbrzych wykorzysta co najmniej pół miliarda złotych na różne projekty, związane z termomodernizacją, które zmieniają oblicze tego miasta - podkreślał marszałek i zaznaczał, że Wałbrzych jest liderem w regionie oraz przykładem, jak można wykorzystać środki unijne, by poprawiać jakość życia mieszkańców.

Młodzież była zachwycona

Senator Agnieszka Kołacz-Leszczynska zauważyła, że na tę inwestycję wszyscy czekali długie lata.

- Wracam tu od 25 lat i czuję się, jak u siebie. Dziękuję wszystkim zaangażowanym osobom, które starają się o to, by te pieniądze płynęły do Wałbrzycha. A szkoła niech służy wam, drodzy uczniowie, w osiągnięciu coraz lepszych wyników.

Jej słowa spotkały się z aplauzem uczniów. Im też podoba się zmodernizowana „budka”. ©©

Prokuratura chce wyższej kary dla wyrodnej matki

Adrianna Szurman
Kłodzko, Świdnica

Prokuratura Okręgowa w Świdnicy apeluje od wyroku i żąda 18 lat więzienia dla Kamili W., podejrzanej o nieudzielenie pomocy córce i zoofilię.

Ta sprawa od tygodni bulwersuje opinię publiczną w Polsce. 19 maja minął termin, w którym organy ścigania mogły odwołać się od wyroku.

Najpierw mężczyzna, potem kobieta

Jaka była chronologia wydarzeń? Najpierw, 10 marca br., na karę 25 lat więzienia został skazany 45-letni mężczyzna, oskarżony o liczne przestępstwa seksualne, w tym pedofilskie i zoofilskie. Miał odurzać

i wykorzystywać małoletnie ofiary, w tym córkę żony z poprzedniego małżeństwa.

Sąd Okręgowy w Świdnicy nie miał wątpliwości o jego winie i skazał go na długoletnie więzienie. Sprawę jego żony Kamili L., obecnie Kamili W. rozpoznawał w odrębnym postępowaniu. Kobieta została skazana na 6,5 roku więzienia w trybie terapeutycznym.

Za nieudzielenie pomocy córce, która z uwagi na to, co robił jej ojczym próbowała popełnić samobójstwo, została skazana na 6 lat więzienia. Za znęcanie się nad zwierzętami (czyżby zoofilskie) - na rok więzienia.

Prokuratura apeluje

Kamila W. utrzymuje, że była ofiarą. Zdaniem prokuratury - nie.

Za nieudzielenie pomocy dziecku prokuratura domaga się 15 lat więzienia, a za czyny zoofilskie - 3 lat więzienia.

- Za nieudzielenie pomocy dziecku domagamy się 15 lat więzienia, a za czyny zoofilskie 3 lat więzienia, w sumie łącznej kary 18 lat pozbawienia wolności. 19 maja wysłaliśmy w tej sprawie apelację - zaznacza Mariusz Pindera, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Świdnicy.

Mężczyzna został zatrzymany w Szwecji, gdzie pracował. Śledczy zdobyli dowody na jego haniebny czyn i na to, że sprzedawał treści porno z nieletnimi w internecie. Na filmach była też Kamila L., jego żona, która aktywnie uczestniczyła w czynach zoofilskich. ©©

47-latek z Ukrainy śmiertelnie pobity. Podejrzani w areszcie

Adrianna Szurman
Świebodzice, Świdnica

Podejrzani o śmiertelne pobicie w Świebodzicach aresztowani. Na zwłokach ujawniono wielonarządowe obrażenia.

Zwłoki 47-letniego obywatela Ukrainy znaleziono 17 maja na terenie miejskiego parku w Świebodzicach. Na ciele mężczyzny ujawniono liczne ślady pobicia. 19 maja Prokuratura Rejonowa w Świdnicy, która prowadzi tę sprawę, dysponowała już wynikami sekcji zwłok mężczyzny. Tego samego dnia do prokuratury doprowadzono trzech podejrzanych o ten czyn mężczyzn - Ukraińców w wieku 37, 32 i 20 lat.

- 47-latek został bardzo brutalnie pobity, miał wielonarządowe obrażenia ciała zew-

nętrzne i wewnętrzne, w wyniku których zmarł. Biegli nie wskazali jednego konkretnego ciosu, który spowodował śmierć - tłumaczy Mariusz Pindera, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Świdnicy.

Jak dodaje, mężczyźni mieszkali razem w hostelu w Świebodzicach. Śledczy wstępnie ustalili, że zatrzymani razem z denatem tuż przed jego śmiercią pili tam alkohol. Ciało mężczyzny znaleziono niedaleko w parku w pustostanie. Policję zaalarmowała przypadkowa osoba.

Prokuratura złożyła do sądu wniosek o trzymiesięczny areszt dla podejrzanych. Został zaakceptowany. Dwóch mężczyzn częściowo przyznało się już do winy, trzeci odmawia składania zeznań. ©©

REKLAMA

0011527091

INFORMACJA

BURMISTRZ JAWORZNY ŚLĄSKIEJ

informuje o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, nw. wykazu:

1. Lokali niemieszkalnych przeznaczonych do sprzedaży w drodze rokowani nieograniczonych po sześciu negatywnych przetargach zgodnie z **Zarządzeniem Burmistrza nr 68/B/26 z dnia 18 maja 2026 r.**

Wykaz wywiesza się na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni, licząc od dnia podpisania zarządzenia przez Burmistrza Jaworzny Śląskiej.

Szczegółowe informacje zawiera wykaz wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej oraz stronie internetowej bip.jaworzyna.net.

REKLAMA

0011527183

Wójt Gminy Czarny Bór

informuje,

że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Czarnym Borze wywieszono ogłoszenie w sprawie zatwierdzenia wykazu nr 15/2026 nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży bez części składowych, w drodze przetargu ustnego nieograniczonego, na prowadzenie działalności gospodarczej przez małe i średnie przedsiębiorstwa, położonych w Czarnym Borze, stanowiących własność Gminy Czarny Bór.

REKLAMA

0011459141

ZŁOMOWANIE POJAZDÓW

tel. 600 609 606

Wszystkie formalności załatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem

Cenimy Twój czas!

Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

Będzie więcej studentów medycyny

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Więcej miejsc na kierunku lekarskim wałbrzyskiej Filii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Tu o jeden indeks walczą dziesiątki kandydatów.

18 maja ruszyła rekrutacja na studia w Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu na rok akademicki 2026-2027.

Więcej miejsc na kierunku lekarskim
- Na kierunku lekarskim w naszej wałbrzyskiej filii zaplanowaliśmy w tym roku 60 miejsc dla nowoprzyjętych studentów, czyli o 10 więcej niż w ubiegłym - wyjaśnia Piotr Cugier, kierownik Biura Rekrutacji i Badania Losów Absolwentów UMW.
Wałbrzyska filia Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu (UMW) rozpoczęła działalność 1 października 2023 roku. Kameralność i indywidualne podejście do studenta zapewnią filii ogromną popularność.
- W ubiegłorocznej rekrutacji na wspomnianym kierunku

FOT. ELŻBIETA WĘGRZYN

W wałbrzyskiej filii UMW zaplanowano w br. 60 miejsc dla nowoprzyjętych studentów.

studiów mieliśmy 32 kandydatów, walczących o jedno miejsce. Kierunek lekarski w Filii w Wałbrzychu cieszy się zainteresowaniem zarówno ze względu na wysoką jakość i poziom kształcenia, jak też z powodu wciąż kameralnych grup, w których student nie jest anonimowym numerem indeksu - zaznacza Cugier i podkreśla, że

kadra dydaktyczna składa się z nauczycieli, prowadzących zajęcia w głównej siedzibie uczelni we Wrocławiu. Obecnie zaawansowane są prace nad generalnym remontem i wyposażaniem docelowej siedziby filii w Wałbrzychu przy Alei Wyzwolenia. Powstaną tu m.in. nowoczesne pracownie biochemii, mikrobiologii, histo-

logii, biologii molekularnej i diagnostyki laboratoryjnej oraz Centrum Symulacji Medycznej.

Uczelnia zapowiada nowości
Elektroniczna rejestracja kandydatów w pierwszym naborze potrwa do 14 lipca do godz. 11.59. Ogłoszenie wyni-

ków matur zaplanowano na 8 lipca, a listy rekrutacyjne zostaną opublikowane 15 lipca o godz. 13.30.
- Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu od ponad 75 lat jest przestrzenią spotkań kolejnych pokoleń studentów i nauczycieli akademickich, łącząc bogatą tradycję kształcenia lekarzy oraz innych specjalistów ochrony zdrowia z nowoczesną dydaktyką, praktyką kliniczną i badaniami naukowymi. Jesteśmy najlepszą uczelnią w Polsce, więc czekamy na najlepszych, najbardziej zaangażowanych i zafascynowanych swoim przyszłym zawodem kandydatów - podkreśla prof. Agnieszka Piwowar, prorektorka ds. studentów i dydaktyki UMW.

Jednym z najciekawszych punktów tegorocznej oferty jest uruchomienie optometrii na studiach II stopnia. To kierunek dla osób, które chcą połączyć wiedzę medyczną, nowoczesne technologie i praktyczną diagnostykę wzroku.

Limity miejsc i stypendia
W roku akademickim 2026-2027 UMW przygotował m.in.:

*Jednolite studia magisterskie: lekarski - 357 miejsc we Wrocławiu, lekarski w filii w Wałbrzychu - 60 miejsc, lekarsko-dentystyczny - 52 miejsc, farmacja - 150 miejsc, analityka medyczna - 100 miejsc, fizjoterapia - 100 miejsc.
* Studia I stopnia: pielęgniarstwo - 170 miejsc, położnictwo - 60 miejsc, dietetyka - 100 miejsc, zdrowie publiczne - 50 miejsc, ratownictwo medyczne - 80 miejsc, elektrodziagnostyka - 50 miejsc, biologia medyczna - 50 miejsc.
* Studia II stopnia: pielęgniarstwo - 90 miejsc, położnictwo - 50 miejsc, dietetyka - 60 miejsc, zdrowie publiczne - 50 miejsc, ratownictwo medyczne - 50 miejsc, optometria - 30 miejsc.
* Studia w języku angielskim: medicine - 140 miejsc, dentistry - 24 miejsca, nursing - 48 miejsc.
UMW pozyskał ponad 10 mln zł na stypendia dla studentów w ramach Krajowego Planu Odbudowy. To realne wsparcie do studiowania na jednej z najlepszych uczelni medycznych w kraju.
©@

REKLAMA

0011527104

BURMISTRZ JAWORZYNY ŚLĄSKIEJ
Ogłasza
I rokowania nieograniczone po sześciu negatywnych przetargach na sprzedaż lokalu niemieszkalnego, położonego w Jaworzynie Śląskiej przy ul. Słowackiego 7/5.
dla którego prowadzona jest księga wieczysta Nr SW1S/00044633/2 wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu wynoszącej 6,36% w działce nr 129/18 o pow. 0,0538 ha. Lokal niemieszkalny usytuowany jest **na poddaszu** w budynku jednopiętrowym. Zajmuje powierzchnię użytkową **6,38 m²** i składa się z jednego pomieszczenia, do którego przylega bezpośrednio połączony funkcjonalnie stryszek o powierzchni **3,08 m²** (zaliczony w inwentaryzacji budynku jako pomieszczenie przynależne). Brak zaplecza sanitarnego (suche ustępy w ciągu komórek lokatorskich poza budynkiem mieszkalnym w obrębie działki nr 129/18). Lokal posiada dodatkowe pomieszczenie przynależnego powierzchni **4,86 m²** – komórkę poza budynkiem. Przeznaczenie w miejscowym planie – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.
Cena wywoławcza: **7 900,00 zł**
Godz. rokowań - **13⁰⁰**
Księga wieczysta Nr **SW1S/00044633/2**
Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.
Nieruchomość wolna jest od wszelkich obciążeń i roszczeń osób trzecich.

Ogłasza
I rokowania nieograniczone po sześciu negatywnych przetargach na sprzedaż lokalu niemieszkalnego, położonego w Jaworzynie Śląskiej przy ul. Słowackiego 7/6.
dla którego prowadzona jest księga wieczysta Nr SW1S/00044633/2 wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu wynoszącej 5,96% w działce nr 129/18 o pow. 0,0538 ha. Lokal niemieszkalny usytuowany jest **na poddaszu** w budynku jednopiętrowym. Zajmuje powierzchnię użytkową **5,48 m²** i składa się z jednego pomieszczenia, do którego przylega bezpośrednio połączony funkcjonalnie stryszek o powierzchni **3,08 m²** (zaliczony w inwentaryzacji budynku jako pomieszczenie przynależne). Brak zaplecza sanitarnego (suche ustępy w ciągu komórek lokatorskich poza budynkiem mieszkalnym w obrębie działki nr 129/18). Lokal posiada dodatkowe pomieszczenie przynależnego powierzchni **4,86 m²** – komórkę poza budynkiem. Przeznaczenie w miejscowym planie – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.
Cena wywoławcza: **7 900,00 zł**
Godz. rokowań - **12⁰⁰**
Księga wieczysta Nr **SW1S/00044633/2**
Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.
Nieruchomość wolna jest od wszelkich obciążeń i roszczeń osób trzecich.

Rokowania odbędą się w dniu 26.06.2026 r. w Urzędzie Miejskim w Jaworzynie Śląskiej ul. Powstańców 3 pokój nr 3.
Warunkiem przystąpienia do rokowań jest wpłacenie wadium w pieniądzu wysokości 10% ceny wywoławczej, w terminie do **22.06.2026 r.** na konto Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej **PKO BANK POLSKA 81 1020 5226 0000 6102 0727 7645**. Dopuszcza się rozłożenie ceny sprzedaży na raty, przy czym pierwsza rata stanowi 40% ceny i płatna jest przy zawarciu umowy sprzedaży, natomiast pozostała część ceny podlega spłacie w ratach w terminie do 24 miesięcy.
Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz rokowaniach zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu przy ul. Powstańców 3. Ogłoszenia o rokowaniach dostępne są również na stronie internetowej pod adresem: **www.bip.jaworzyna.net (w zakładce Przetargi – sprzedaż nieruchomości)**. Dodatkowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Jaworzynie Śląskiej ul. Powstańców 3, pok. nr 109 lub pod nr telefonu: 74 84-89-594 w godzinach pracy Urzędu.
Jaworzyna Śląska, dnia 25.05.2026 r.

REKLAMA

0011527189

BURMISTRZ MIASTA ŻARÓW
OGŁASZA I PRZETARG
ustny nieograniczony
dotyczący sprzedaży prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej
położonej w Mrowinach, przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną

Nr działki	Pow. w m ²	Nr KW	Cena wywoławcza	Wys. wadium	Godz. rozpocz.
241	1655	SW1S/00025865/8	95.000 zł	9.500 zł	10.00

- Przetarg odbędzie się w dniu **30 czerwca 2026 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Żarowie, ul. Zamkowa 2, pokój nr 19.
- Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej podanej w tabeli na konto: Erste Bank 97 1090 2369 0000 0001 4749 3760 **najpóźniej do dnia 26 czerwca 2026 r.** włącznie. Za datę wnieścia wadium uważa się datę wpływu środków pieniężnych na rachunek Urzędu Miejskiego w Żarowie.
- Wadium wpłacone przez uczestnika, który wygra przetarg, zaliczone zostanie na poczet ceny nabycia, pozostałym uczestnikom wadium zwraca się w terminie do 3 dni od dnia zakończenia przetargu.
- Przetarg jest ważny bez względu na liczbę uczestników, jeżeli chociaż jeden uczestnik zaoferuje cenę o co najmniej jedno postąpienie powyżej ceny wywoławczej. Postąpienie wynosi 1% ceny wywoławczej.
- Cena nieruchomości sprzedawanej w drodze przetargu podlega zapłacie najpóźniej do dnia zawarcia aktu notarialnego. W razie uchylenia się uczestnika, który wygrał przetarg, od zawarcia umowy notarialnej, wpłacone wadium ulega przepadkowi na rzecz organizatora przetargu.
- Oferent nabywający nieruchomość zobowiązany będzie do uiszczenia podatku VAT w wysokości 23% wycycytowanej ceny.
- Oferent, który wygra przetarg, zobowiązany będzie do poniesienia **kosztów sądowych i notarialnych**.
- W miejscowym planie zagospodarowania nieruchomość posiada funkcję terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (11MN).**
- Ogłoszenie o przetargu umieszczone jest na stronie internetowej Urzędu: www.um.zarow.pl**
- Dodatkowych informacji udziela Referat Nieruchomości, Gospodarki Przestrzennej i Lokalowej, tel. 74/306 73 01, do dnia przetargu.
- Uczestnik zobowiązany jest do przedłożenia komisji przetargowej dowodu wpłaty wadium oraz dokumentu tożsamości **przed otwarciem przetargu**.
- W przypadku, gdy uczestnikiem przetargu jest osoba prawna, osoba upoważniona do reprezentowania uczestnika, powinna przedłożyć do wglądu aktualny wypis z Krajowego Rejestru Sądowego.
- Jeżeli uczestnik jest reprezentowany przez pełnomocnika, konieczne jest przedłożenie oryginału pełnomocnictwa upoważniającego do działania na każdym etapie postępowania przetargowego (dotyczy także małżeństw, gdy tylko jedno z małżonków jest obecne na przetargu).
- Wpłata wadium przez uczestnika przetargu jest równoznaczna z potwierdzeniem przez niego faktu zapoznania się z warunkami przetargu i ich akceptacją oraz treścią klauzuli informacyjnej (RODO).
- Nieruchomość wolna jest od wszelkich obciążeń na rzecz osób trzecich i nie jest przedmiotem zobowiązań.
- Nabywca przejmuje nieruchomość w stanie istniejącym.
- Niezależnie od podanych powyżej informacji, oferent odpowiada za samodzielne zapoznanie się ze stanem prawnym i faktycznym nieruchomości, jej aktualnym sposobem i możliwościami zagospodarowania oraz parametrami.

Przekonywali, że warto ubrać mundur

Festyn służb mundurowych cieszył się ogromnym zainteresowaniem uczniów, kończących szkołę podstawową.

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Uczniowie ósmych klas z Wałbrzyska mieli okazję, by porozmawiać z policjantami, strażakami i ratownikami, pełniącymi służbę w mieście oraz zobaczyć, z jakiego sprzętu korzystają.

Imprezę przygotowało IV Liceum Ogólnokształcące. W tym celu na stadionie przy ul. Kusocińskiego zorganizowano festyn edukacyjny. Policjanci zachęcali młodych, by wybrali klasy mundurowe i związali swą edukację ze służbą drugiemu człowiekowi. Uczniowie ósmych klas szkół podstawowych mogli spotkać się i porozmawiać z policjantami. Chętnych nie brakowało.

- Wydarzenie miało na celu promocję służb mundurowych oraz przybliżenie młodym mieszkańcom miasta możliwości rozwoju w klasach o profilach: policyjnym, strażackim i wojskowym - mówi nam Agnieszka Głowacka-Kijek z wałbrzyskiej policji.

I dodaje, że policjanci przygotowali dla uczestników wiele atrakcji. Był policyjny sprzęt, quad i motocykl służbowy. Ale najcenniejsze były rozmowy, dotyczące bezpieczeństwa, szczególnie w kontekście zbliżających się wakacji.

- Świetny ten sprzęt, pierwszy raz siedzę na takim quadzie! - usłyszeliśmy od Kasi. - Pannie policjanci bardzo ciekawie opowiadają o swojej pracy. Kto wie, może się skuszę i pójdę do takiej klasy?...©©

Handel Sieć Dino postanowiła zainwestować także w Wałbrzychu Kupujący będą zadowoleni

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Nowe sklepy Dino w Wałbrzychu rosną, jak grzyby po deszczu. Dwa są w finałowej fazie budowy, jeden szuka pracowników, a dwa kolejne w projekcie.

W ciągu kilku miesięcy 2026 roku budowa dwóch marketów sieci Dino w Wałbrzychu znacznie się rozwinęła. Jeden z nich już szuka pracowników, drugi również jest niemal ukończony. Są też kolejne dwa wnioski, dotyczące budów w dwóch kolejnych dzielnicach.

Sieć rozpoczęła budowlaną ofensywę

Sieć „Dino Polska” S. A. na wałbrzyski rynek weszła stosunkowo późno. Wcześniej jej placówki powstały m.in. w Boguszowie-Gorcach (2), Czarnym Borze, Głuszycy, Jedlinie-Zdroju (2), Zagórzu Śl., Walimiu czy Mieroszowie.

Ostatecznie jednak zdecydowano się na stawianie sklepów w dzielnicach niemal 100-tysięcznego miasta na prawach powiatu - ale w tych, w których wielkopowierzchniowe placówki handlowe innych sieci z różnych względów nie powstały lub też jest ich niewiele.

W ostatnich latach punkty tej sieci powstały przy ulicach: Witosa 69 na Szczawienku, Fortecznej na Podzamczu, Orkana 63A na Poniatowie i Świdnickiej 94 w dzielnicy Rusinowa.

Nowe sklepy sieci Dino powstają także w Wałbrzychu. Niebawem otwarcie dwóch.

Sieć poszukiwała też odpowiednich pod budowę działek w innych częściach miasta, m.in. na Białym Kamieniu oraz pomiędzy Śródmieściem a Podgórzem i Gajem.

Ostatecznie rozpoczęto budowę w dwóch lokalizacjach - na terenie dawnego targowiska

przy skrzyżowaniu ul. 11 Listopada z Pocztową na Starym Zdroju oraz przy ul. Ludowej na Białym Kamieniu. Obydwie inwestycje są w finałowej fazie. Pomyśl postawienie sklepu przy skrzyżowaniu ul. Wrocławskiej z Piotrowskiego nie spotkał się z aprobatą.

- Nie udzielamy informacji na temat nowych inwestycji.

Ustaliliśmy jednak, że nabór na pracowników do sklepu na Starym Zdroju trwa. Informację umieszczono... w przeszkleniach zamkniętego jeszcze sklepu.

- Planowana jest realizacja kolejnego obiektu handlowo-usługowego w Wałbrzychu. Inwestycja ma powstać przy Alei Podwale, na terenie Podzamcza, a inwestorem przedsięwzięcia jest Dino Polska S. A. - informują z kolei przedstawiciele spółki InWałbrzych. Coś jednak wyciekło...©©

Nabrali wody w usta

Zapytaliśmy Biuro Prasowe sieci Dino, czy jest znany termin uruchomienia nowych marketów oraz czy sieć prowadzi w naszym mieście nabór pracowników do tych placówek. Odpowiedź brzmiała:

Sieć Dino skupia obecnie w całej Polsce 3.094 sklepy. 62 nowe placówki zostały otwarte w pierwszym kwartale 2026 roku.

REKLAMA

0011527580

WIELKA PROMOCJA ♦ DOJAZD DO KLIENTA DO 100 KM

ANTYKWARIAT

ZŁOTA I FUTER

KUPOJEMY ZA GOTÓWKĘ:
Złoto/ złom złota
Srebro i Monety

WAŁBRZYCH
ul. Wysockiego 2/1
Pon. - pt. 10-16
Sobota 12-15

Sztuće i tace srebrne
Świeczniki srebrne
Zegarki na rękę
Prawdziwe futra każdej jakości
Skup uszkodzonej biżuterii
Wyceń swoje futro!
Zmień futro na gotówkę

TEL. 663 936 236

**DOŁĄCZ DO TYSIĘCY ZADOWOLONYCH KLIENTÓW
ZŁAP OKAZJĘ!**

ZAMIEŃ FUTRO NA GOTÓWKĘ OD RĘKI!

Szukali przyszłych mistrzów biathlonu

Paweł Gołębiowski
Mieroszów

Wspaniale udały się zawody cyklu „Biathlon dla każdego”, zorganizowane w Mieroszowie. Pogoda może nie była najlepsza, ale nie ostudziło to entuzjazmu startujących.

Okolice Kościelnej Góry wypełniły się dziesiątkami uczestników zawodów. Bardzo dobrze zaprezentowali się reprezentanci lokalnych klubów: UKS Mieroszów i UKS Sokołowsko.

- Dziękujemy organizatorom i partnerom! Słowa uznania należą się wszystkim, którzy czuwali nad bezpiecznym i sprawnym przebiegiem imprezy. Dzięki naszemu zaangażowaniu i ciężkiej pracy Ko-

ścielna Góra po raz kolejny stała się stolicą amatorskiego biathlonu - podkreślają w Mieroszowie.

Najlepszymi w poszczególnych kategoriach okazali się:

K1 - Agnieszka Michalak (Głuszycy), K2 - Iga Dynierowicz (Witków), K3 - Lena Kosek (Mieroszów), K4 - Elisabeth Asmalouskaya (Szkłarska Poręba), kobiety open - Julia Zonanberg (Mieroszów).

M1 - Marcel Gola (Szkłarska Poręba), M2 - Michał Dobrowolski (UKS Krokus Piechowice), M3 - Tymoteusz Wolski (Sokołowsko), M4 - Miłosz Altheim (Mieroszów), mężczyźni open - Tomasz Grzybowski (Jelenia Góra).

Wszyscy triumfatorzy otrzymali medale, dyplomy i atrakcyjne nagrody rzeczowe.©©

Przebudowa stadionu na Nowym Mieście stanęła. Radni opozycji chcą powołania specjalnej komisji

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Radni opozycji domagają się utworzenia doraźnej komisji do zbadania sprawy budowy stadionu na Nowym Mieście w Wałbrzychu i płatności gminy.

Radni opozycji złożyli wniosek o powołanie speckomisji ds. budowy stadionu na Nowym Mieście w Wałbrzychu. Jak już informowaliśmy, 6 maja miasto wypowiedziało umowę generalnemu wykonawcy, bo stracił możliwość kontynuowania prac i ich nie realizował. 14 maja na sesji Rady Miejskiej raport o aktualnej sytuacji przedłożył radnym zastępca prezydenta miasta Kacper Nogajczyk. Będzie wykonywany audyt inwestycji (inventaryzacja). Rada nie zgodziła się jednak na badanie sprawy przez doraźną komisję radnych.

Tauron wyłączył prąd

Pierwszy w sprawie zabrał głos prezydent Wałbrzysza Roman Szelemej. Jak podkreślił, miasto dokonało głębokiej analizy sytuacji i zdecydowało się wypowiedzieć umowę wykonawcy stadionu na Nowym Mieście. Ale najważniejsze jest to, że obiekt może być dokończony siłami podwykonawców, którym główny wykonawca nie płacił za wykonaną pracę lub ich znaczną część.

- W dniu, w którym podjęliśmy decyzję o wypowiedzeniu umowy, Tauron odłączył prąd na budowie, bo główny wykonawca nie płacił rachunków, mamy uporządkowaną wiedzę na temat tego, gdzie jesteśmy. I chcemy skończyć tę budowę w cenie, która była pierwotnie przyjęta. Być może w terminie,

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Generalny wykonawca przebudowy stadionu zszedł z budowy, a Tauron wyłączył prąd.

który planowaliśmy. To będzie zależało od inventaryzacji, która będzie gotowa 6 czerwca - zapewniał prezydent.

Jego zastępca Kacper Nogajczyk dodał, że miasto wypowiedziało umowę 6 maja, bo generalny wykonawca przestał

6 maja miasto wypowiedziało umowę generalnemu wykonawcy, bo stracił możliwość kontynuowania prac i ich nie realizował.

realizować kontrakt i utracił zdolność prowadzenia inwestycji.

- Pracowaliśmy nad tym od kilku tygodni. Bo problemy zaczęły się już półtora, dwa miesiące wcześniej. Choć staraliśmy się go wspierać, by realizować inwestycję, stało się tak, jak się stało. Problemy zaczęły się od rezygnacji dyrektora, który był odpowiedzialny za realizację i zrobił to z dnia na dzień - podkreślał Nogajczyk.

I tłumaczył, że kiedy do miasta zaczęły docierać informacje od podwykonawców, że

generalny przestał im płacić, miasto zaczęło przelewać środki podwykonawcom na ich konta za wykonane prace. I tak było do momentu wypowiedzenia umowy.

- Od kilku tygodni docierały do nas informacje, że nie koordynuje prac, nie organizuje budowy, a podwykonawcy zaczęli wypowiadać umowy generalnemu wykonawcy. W tzw. międzyczasie dotarła do nas informacja, że znika siedziba wykonawcy i kontakt jest utrudniony, a nawet niemożliwy - dodał wiceprezydent.

Miasto podjęło się inventaryzacji

Prace w wielu zakresach są wykonane w sposób niepełny. A podwykonawcom należy się zapłata, choćby za skarpy i nasadzenia, duży zakres płyty boiska, elektrykę, prace ziemne, stację transformatorową.

- Na dzisiaj zakres zrealizowanych prac miasto szacuje na 65-70 procent, co by odpowiadało naszym płacom generalnemu wykonawcy i podwykonawcom. Mamy deklaracje podwykonawców, że chcą zakończyć swoje zlecenia zgodnie z umowami, a wałbrzyskie firmy deklarują, że chcą uczestniczyć w pracach do zakończenia budowy. Okres rozliczenia inwestycji z BGK mamy do lipca przyszłego roku.

Wiceprezydent zaznaczył, że miasto naliczyło generalnemu wykonawcy kary za odstąpienie od wykonania reszty prac (to ponad 6 mln zł) i będzie dochodziło tej kwoty w sądzie.

Opozycja domaga się powołania komisji

Powołania specjalnej komisji ds. budowy stadionu na Nowym Mieście domaga się opozycja, której te tłumaczenia nie satysfakcjonują.

- Mamy w historii przykłady z aquaparkiem, gdzie wykonawca też zszedł z budowy, Starej Kopalni, gdzie prokuratura bada sprawę 17 mln zł, które zniknęły i teraz stadion na Nowym Mieście. To obraz druzgocący. Wypłaciliśmy 70 procent zakontraktowanych środków, a nie jesteśmy w stanie powiedzieć, ile zostało wykonanych prac. Teraz ma być analizowane, w jakim zakresie prace zostały wykonane. My jako radni opozycji, mamy obowiązek patrzeć władzy na ręce.

Chcemy przeprowadzenia takiego audytu i jesteśmy gotowi się go podjąć - przekonywał radny Tomasz Maciejowski, wskazując radnego Rafała Kierca jako kompana ds. przeprowadzenia takiej analizy.

Jak podkreślali opozycyjni radni: - Państwo zapewnialiście od kilku miesięcy, że wszystko jest w porządku, a teraz wyrzucamy głównego wykonawcę. Jeszcze niedawno, miesiąc temu, był aneks do umowy z nim, a kilka dni później rozwiązujecie umowę. Jest bardzo dużo niejasności. Proszę pozwolić, aby radni przygotowali takie narzędzie.

„Chaos nam niepotrzebny”

Krzysztof Kalinowski, przewodniczący Rady Miejskiej podkreślił, że miasto przyjęło obszernie wyjaśnienia wiceprezydenta w tej sprawie.

- Trzeba dać spokój urzędnikom i osobom, zaangażowanym w przeprowadzenie audytu, a komisja sprawi, że w prace wkładnie się chaos, który będzie utrudniał te prace. Będziemy mieć audyty prezydenta w sprawie zaangażowania środków i prac. Dostaniemy raport od panów Nogajczyka i Szelemeja. Mówicie o trzech inwestycjach, a my wykonaliśmy setki inwestycji. Miasto zareagowało prawidłowo, rozwiązując tę umowę. Dajmy szansę miastu - przekonywał przewodniczący Kalinowski.

I tak też się stało. Za powołaniem komisji ds. stadionu zagłosowało 8 radnych, w tym radni Koalicji Obywatelskiej Piotr Kwiatkowski i Anatol Szpur, 13 było przeciw, jeden nie zagłosował (radna Krystyna Olanin), a jeden był nieobecny (Małgorzata Wiłkomirska). ©

Czarne Centrum Handlowe szykuje sporo nowości

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Nowe skrzyżowanie na Podzamczu w Wałbrzychu jest już gotowe. Teraz jeszcze montaż świateł. Czarne Centrum udostępniło parking.

Na otwarcie nowego centrum handlowego przy ul. Wieniawskiego na Podzamczu czeka wielu wałbrzyszan. Wszyscy są ciekawi, co będzie można tu kupić, a także jak będzie się tu jeździć po tym, jak zaczną działać nowe sklepy.

Nowe sklepy przyciągną nowych klientów, w związku z tym natężenie ruchu będzie jeszcze większe. Z pomocą ma przyjść skrzyżowanie, urządzone w nowej formie - pojawiły się dodatkowe pasy, oddzielone wysepkami oraz światła regulujące ruch zarówno w stronę Szczawienka, jak i Szczawna-Zdroju czy Piaskowej Góry.

Jak nam mówi Maciej Miłoś z Świdnickiego Przedsiębiorstwa Budowy Dróg i Mostów, skrzyżowanie w nowej formule jest już gotowe.

- Teraz trwają prace porządkowe. Myślę, że skończymy wszystko w ciągu półtora tygodnia. Na dniach oddamy drogi do malowania pasów poziomych. Niebawem ma być także montowana sygnalizacja świetlna. A już w ubiegłym tygodniu wykonano przenosiny przystanku z al. Podwałe na ul. Wieniawskiego. Chodzi o ten przystanek w stronę Piaskowej Góry i Szczawna-Zdroju - wyjaśnia przedsiębiorca.

Można już parkować na znacznej części miejsc, które przez tygodnie były wyłączone

z użytku. Lada dzień znikną też ogrodzenia przy samym centrum. Teraz są tam montowane m.in. tablice z logotypami firm. Można już dostrzec Empik, który zadebiutuje w tej części miasta (wcześniej działał przy byłym Tesco, wciąż funkcjonuje w Galerii Victoria) oraz Sin-say. Pojawia się tu także Half-Price i nowy sklep Grupy CCC - Worldbox. W tym ostatnim kupimy m.in. odzież znanych marek: Pumy, Reeboka, New Balance, Guess Jeans, Adidas czy Toma Tailora. Rozbudowę centrum prowadzi Grupa Saller. ©

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Drogowcy wykonują ostatnie poprawki na nowym skrzyżowaniu ul. Wieniawskiego z al. Podwałe w Wałbrzychu.

NOC MUZEÓW WESZLI DO MIEJSC NIEDOSTĘPNYCH. ZOBACZYLI GABINET PREZYDENTA I NIESAMOWITY POKAZ NA RATU

To były magiczne godziny z bezpłatnym

Serce Śródmieścia można było zwiedzić z przewodnikami. Ich opowieści zachwycali!

Prezydent Wałbrzyska Roman Szelemej zaprosił mieszkańców miasta do swego gabinetu.

Za nami Noc Muzeów 2026 w Wałbrzychu, świętującym jubileusz 600-lecia. Wałbrzyskie insty

Do rocznicy jubileuszu miasta nawiązywały opowieści wszystkich przewodników. Również Katarzyny Matuły.

Po zmroku fasada wałbrzyskiego ratusza zamieniła się w monumentalną scenę światła, dźwięku i obrazu.

USZU, POCZULI ATMOSFERĘ ZAMKU KSIĄŻ zwiedzaniem

tucje kultury zapraszały do siebie na bezpłatne zwiedzanie.

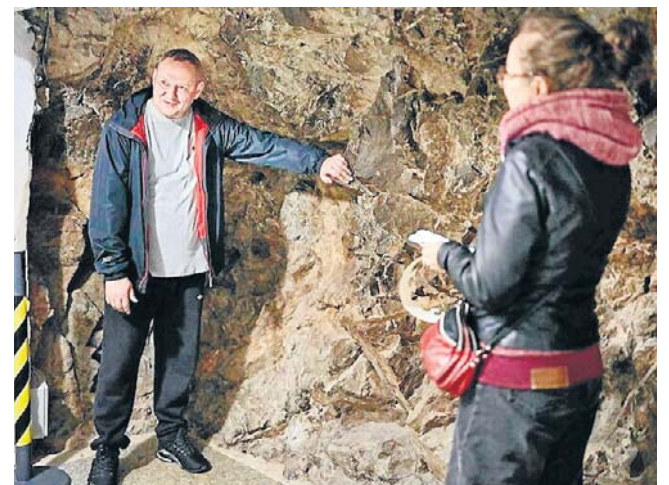
Miejszem, które zwiedzano w magicznej atmosferze był też zamek Książ. Nie miał przed gośćmi żadnych tajemnic.

Sala Maksymiliana, pięknie oświetlona po zapadnięciu ciemności wzbudzała zachwyt zwiedzających.

Zakamarki zamku po zmierzchu prezentują się fascynująco. Do północy podziwiała je prawie 800 osób.

Goście mogli wejść także do podziemi Książa. Zamek tętnił życiem na wszystkich kondygnacjach.

Spacer po Śródmieściu obejmował m.in. kościółek MB Bolesnej i Kościół Zbawiciela.

Spacery z przewodnikami były dostępne bez zapisów. Zainteresowanych nie brakowało.

Na polu w okolicach Grudziądza poszukiwacze odkopali prawdziwe skarby!

Daniel Dreyer

daniel.dreyer@polskapress.pl

Pole w okolicach Grudziądza oddaje dziś pamiętki mające nawet ponad dwa tysiące lat. Za pomocą wykrywaczy wydobywają je członkowie Grudziądzkiego Stowarzyszenia Twierdza.

Od kilku miesięcy członkowie Grudziądzkiego Stowarzyszenia Twierdza z wykrywaczami metali w dłoniach przeczesują jedno z pól w okolicach Grudziądza, położone w powiecie świeckim.

- To, że trafiliśmy w to miejsce to przypadek, a właściwie... szczęście - mówi Patryk Budziński, prezes Grudziądzkiego Stowarzyszenia Twierdza. - Spodziewaliśmy się tutaj monet, pozostałości z czasów II wojny światowej, typowych znalezisk... Nawet przez myśl nam nie przeszło, że znajdować będziemy takie przedmioty!

To co grudziądzanie wyciągają z ziemi wskazuje, że przed laty była tutaj osada i cmentarzisko położone przy szlaku bursztynowym - starożytnym szlaku handlowym łączącym Bałtyk z basenem Morza Śródziemnego. Teraz ziemia oddaje przedmioty, które tysiące i setki lat temu kupcy i wędrowcy tutaj zgubili, zostawili, z którymi ich pogrzebano...

Grudziądzanie znaleźli tutaj już około 50 przedmiotów o co najmniej dużej wartości historycznej.

Klamra wywołała sensację w świecie archeologii

Najcenniejszym jak dotąd znaleziskiem jest wielokolorowa, emaliowana fibula - ozdobna klamra - do spinania szat. Została tutaj przyniesiona z terenów Cesarstwa Rzymskiego i przeleżała w piaszczystej ziemi blisko 2 tysiące lat. Do dnia, w którym znalazł ją Jakub Całus.

- Zaczęliśmy szukać informacji na temat tej fibuli, dociekać i okazało się, że identycznego przedmiotu nie ma w żadnych katalogach! - mówi Patryk Budziński z Twierdzy.

Kiedy grudziądzanie pochwalili się tym znaleziskiem w internecie, wywołali prawdziwą sensację, o której pisały nawet zagraniczne media zajmujące się archeologią i historią. Bo to prawdziwy unikat. Jak się okazuje, w Polsce wcześniej znaleziono tylko jedną podobną zapinkę, w grobie dziewczynki na cmentarzysku w Babim Dole-Borcu w powiecie kartuskim.

Ekipa Grudziądzkiego Stowarzyszenia Twierdza, która jako pierwsza weszła na pole, skrywające cenne zabytki (od lewej): Tomasz Halczuk, Patryk Budziński, Andrzej Sroka, Jakub Całus, Jędrzej Rutkowski, Grzegorz Szczepański i Andrzej Nowak.

- Mam wrażenie, że tę spinkę widziałem kiedyś na ziemi podczas prac polowych. Była taka kolorowa, że uznałem ją za przedmiot z dzisiejszych czasów, za jakąś zabawkę. Nie spodziewałem się, że to taki skarb - mówi Artur, właściciel pola. Uprawia tę ziemię od lat, wcześniej gospodarzył na niej jego ojciec. Zdarzało się, że coś wykopywali.

Skarby mają od kilkuset do nawet 2,6 tysiąca lat!

Cennych przedmiotów znalezionych na tym polu przez poszukiwaczy z Grudziądzkiego Stowarzyszenia Twierdza jest wiele m.in.:

- najstarszy - grot strzały scytyjskiej pochodzący z VI wieku p.n.e., ma więc 2600 lat! (Scytowie byli ludem pochodzącym z terenów Iranu, który właśnie wtedy najechał ludy mieszkające między Wisłą a Odrą).
- rzymska moneta - denar cesarza rzymskiego Aleksandra Sewera, który panował w latach 222-235 r. naszej ery
- znakomicie zachowana ponad 600-letnia Bulla Papieaska, pieczęć - pochodząca z czasów papieża Bonifacego IX, panującego w latach 1389-1404,
- monety, m.in. szelągi Gustawa II Adolfa i Augusta III z XVII i XVIII wieku.

Poszukiwacze z Twierdzy znaleźli tutaj także biżuterię, narzędzia, okucia... przedmioty o bardzo różnym przeznaczeniu i wieku - datowane na przestrzeni około 2,5 tysiąca lat. O czym świadczą tak różne znaleziska, z tak różnych czasów dokonane w jednym miejscu?

Józef Łoś, muzeum okręgowe: - Dzięki takiej działalności udaje się często bardzo cenne obiekty uratować przed zniszczeniem.

- O ciągłości osadnictwa. Jeżeli mamy przedmioty pochodzące z różnych okresów historycznych, to świadczy, że miejsce to było na tyle atrakcyjne, że po ludziach, którzy jako pierwsi się tutaj osiedlili przychodzili kolejni, kolejne pokolenia i to miejsce ciągle miało jakiś potencjał - mówi Tamara Zajączkowska główny specjalista ds. ochrony zabytków archeologicznych w bydgoskiej delegaturze Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

Do biura WUOZ Członkowie Stowarzyszenia Twierdza przekazali już około 50 przedmiotów. Tam są one wstępnie opra-

cowywane i sukcesywnie przekazywane do Muzeum Okręgowego w Bydgoszczy - zgodnie z właściwością miejsca dokonania znaleziska.

Odkrywcom nie jest żal oddawać takie skarby? - Nie! - stanowczo odpowiada Patryk Budziński, szef stowarzyszenia Twierdza. - Wszyscy wiemy jakie są zasady i po co to robimy. Dla nas ważne są emocje podczas poszukiwań. Możliwość pocucia historii, gdy znajdziemy coś wyjątkowego i radość, gdy zostanie to wystawione w muzeum. Nam wystarcza świadomość, że to my odnaleźliśmy i mieliśmy ten przedmiot w rękach jako pierwsi.

Ilość znalezisk dokonanych na tym polu sprawia, że planowane są tutaj prace archeologiczne. Poszukiwacze z Grudziądza mają obietnicę, że będą mogli w nich współuczestniczyć. Na razie jednak na tej ziemi znowu rośnie zboże.

Najstarsze znalezisko: grot strzały scytyjskiej ma 2600 lat!

Ozdobna klamra do spinania szat została tu przyniesiona z Cesarstwa Rzymskiego i przeleżała w ziemi blisko 2 tysiące lat. Jej odkrycie to archeologiczna sensacja!

Znakomicie zachowana pieczęć papieża Bonifacego IX, który panował w latach 1389-1404.

Znaleziska zobaczyć można w Bydgoszczy

Część przedmiotów przekazanych przez poszukiwaczy z Grudziądza obejrzeć będzie można na wystawie, która w sobotę, z okazji „Nocy Muzeów” otwarta zostanie w Muzeum Okręgowym w Bydgoszczy.

Na ekspozycję trafi 30 „skarbow” przekazanych przez Grudziądzkie Stowarzyszenie Twierdza.

- Co najmniej połowa tych przedmiotów to obiekty, które powinny się znaleźć na ekspozycji stałej. Mają wartość ekspozycyjną oraz naukową. Większość z nich to przedmioty datowane na II-III wiek naszej ery, ale nie tylko, bo np. także grot scytyjski, datowany na szósty wiek przed naszą erą - mówi Józef Łoś, kierownik działu archeologii Muzeum Okręgowego w Bydgoszczy.

Na wystawie znajdą się także przedmioty, które zostały przekazane przez inne grupy poszukiwaczy, a także osoby indywidualne.

- Jest to nasza forma podziękowania dla osób, dzięki któ-

rym otrzymujemy te przedmioty. Dla nas archeologów, konserwatorów są one bardzo cenne - mówi Józef Łoś, kurator ekspozycji. - Dzięki takiej działalności grup detektorystycznych udaje się często bardzo cenne obiekty uratować przed zniszczeniem np. przez sprzęt rolniczy.

Członkowie takich grup to pasjonaci często posiadający dużą wiedzę historyczną.

- Czujemy się dumni, że znalezione przez nas przedmioty znajdują się na wystawie w muzeum. Na otwarciu pojedziemy silną ekipą - zapowiada Patryk Budziński.

Ekspozycja przygotowywana jest z okazji Europejskiej Nocy Muzeów. W sobotę oglądać ją będzie można od g. 18 do północy, w budynku archeologii Muzeum Okręgowego na Wyspie Młyńskiej, ul. Mennica 2 w Bydgoszczy. Później wystawa ma być czynna do końca czerwca.

• O propozycjach w ramach Nocy Muzeów w Grudziądzu i regionie piszemy na str. 27. ©

Chiny w odmetach Rewolucji Kulturalnej

60 lat temu, 16 maja 1966 r., KC Komunistycznej Partii Chin ogłosiła początek kolejnego etapu rewolucji komunistycznej. Przeszedł do historii jako rewolucja kulturalna tow. Mao Zedonga.

Mariusz Grabowski

Na posiedzeniu utworzono spec Grupę do spraw Rewolucji Kulturalnej, w skład której weszli najradkalniejsi działacze partyjni, m.in. towarzysze Jiang Qing, Chen Boda, Kang Sheng, Yao Wenyuan czy Zhang Chunqiao. Podlegali jedynie Wielkiemu Przywódcy, czyli Mao.

Dekada Rewolucja Kulturalna odcisnęła piętno nie tylko w Chinach, ale też na całym świecie. Jej ideami zachłystała się głównie zachodnia lewica.

Nowa twarz komunizmu

Historycy lubią nazywać Rewolucję Kulturalną okresem wzmożonej „maoizacji” Chin. Przewodniczący Mao wezwał Chińczyków do „odnowy ducha rewolucji”. Droga miała być „oczyszczenie” kraju z tzw. Czterech Starych: starych idei, zwyczajów, kultury i nawyków.

Mao głosił, że rewolucja komunistyczna musi mieć charakter permanentny („rewolucja to ciągły proces, a nie jednorazowe wydarzenie”), a pokojowa droga do socjalizmu jest utopią. Głosił też, że centrum rewolucji światowej przesuwa się do Chin („wiatr ze wschodu przeważa nad wiatrem z zachodu”), mając nadzieję na wzniesienie globalnej rewolucji pod patronatem Pekinu.

W praktyce Rewolucja doprowadziła jednak do zamykania szkół i uczelni, prześladowań nauczycieli i artystów, niszczenia zabytków oraz masowych przesiedleń młodej na wieś. Miała więc nie jako dwa oblicza: z jednej strony była próbą przywrócenia ideałów równości i rewolucyjnego zapału, z drugiej - narzędziem walki o utrzymanie osobistej pozycji Mao. Ten dualizm - ideologia spleciona z polityką - stanowił klucz do zrozumienia jej tragicznego przebiegu i skutków.

Czerwona Gwardia

Dwa dni po posiedzeniu KC, 18 maja, dokonana została pierwsza czystka. Aresztowani i pozbawiony wszelkich stanowisk i funkcji został Peng Zhen, człowiek wysoko postawiony w hierarchii. Był m.in. burmistrzem Pekinu, ale także pierwszym se-

kreterzem lokalnej komórki KPCh i członkiem Biura Politycznego Partii.

Następnie czystki rozlały się po całym Chinach. 18 sierpnia blisko dziesięć mln członków Czerwonej Gwardii z całego kraju, najradkalniejszych i najbardziej fanatycznych komunistów, głównie studentów i robotników, zgromadziło się na Placu Tiān'ānmén w Pekinie na wiecu, zorganizowanym przez Przewodniczącego Mao.

Choć Mao nie przemówił, entuzjazm tłumu był ogromny, wiwaty na część Przewodniczącego trwały godzinami. Do końca listopada odbyło się jeszcze siedem takich spotkań. Prasa partyjna podawała, że dni „wrogów” są już policzone.

Kołyśankom nie!

Ludwik Mysak, choć człowiek wątpliwej reputacji politycznej, ale znawca tematyki i wieloletni korespondent PAP w Pekinie, pisał w „Chińskim procesie stulecia”, że od pamiętnego wiecu z Mao kraj pogryzł się „w rewolucyjnym chaosie”. Czerwonogwardziści zaczęli od rozprowadzania propagandowych ulotek i broszur oraz list proskrypcyjnych rzekomych kontrrewolucjonistów, a także odgrywania zaimprovizowanych sztuk o propagandowej treści.

Następnym krokiem były publiczne kampanie oszczerce wobec „wrogów”, tortury i rabowanie ich domów. Czerwonogwardziści w ramach walki z „czterema starymi rzeczami” wdzierali się do domów i niszczyli wszystkie „burżuazyjne” sprzęty, takie jak meble, książki, szachy, eleganckie ubrania, płyty gramofonowe. Zabroniono także śpiewania dzieciom kołysanek, puszczenia latawców, urządzania wesel i pogrzebów, kobietom obcinano długie włosy.

Jaczejki czerwonogwardzistów rabowały także muzea, niszczyły zabytki i dzieła sztuki. Chcąc zminimalizować straty premier Zhou Enlai wysłał wojsko do otoczenia i obrony ważniejszych obiektów takich jak Zakazane Miasto, jednak czerwonogwardziści zdołali zniszczyć m.in. mury miejskie Pekinu. Prześladowano intelektualistów, uczniów zachęcano do szka-

Rewolucja trwała oficjalnie do 1976 roku, jednak w końcowej fazie nie miała już takiej siły, jak podczas pierwszych dwóch lat.

nowania i publicznego poniżania nauczycieli.

Myśli tow. Mao

Członkowie Czerwonej Gwardii nosili czerwone opaski i małe kieszonkowe wydania tzw. „Czerwonej książeczki” - zbioru cytatów Mao Zedonga, który stał się ich ideologicznym przewodnikiem. Z cytatami Mao na ustach na uczelniach i w zakładach pracy organizowano masowe „sesje krytyki”, podczas których ludzie byli upokarzani, bici, a nierzadko ginęli w wyniku przemocy.

Cytaty z Mao zebrane w 33 rozdziałach (od „Parta komunistyczna” po „studiowanie”) pełniły rolę pozdrowienia na ulicy, w pracy, czy podczas rozmowy telefonicznej, wypisywano je także na transparentach, fasadach domów, noszonych na piersiach znaczkach, a nawet na ramach rowerów.

Oblicza się, że tylko w Chinach wydano nawet do miliona egzemplarzy „Książeczki...”, co sytuuje ją na dru-

gim miejscu po Biblii wśród książek o największym nakładzie w historii. Także dziś Mao jest otoczony kultem typowym dla Chińczyków, którzy wybitne postacie mają w zwyczaju awansować pośmiertnie do roli bóstwa opiekuńczego. Wizerunek Mao widoczny jest na banknotach wszystkich nominałów. Spogląda też z niezliczonych breloków wiszących na lusterkach wewnątrz samochodów.

Czystka w partii

Statystyka Rewolucji była porażająca. Setki tysięcy ludzi trafiło do łagrów. Tyle samo zostało wyrzuconych z miast i trafiło na wieś, gdzie poddawane było „reedukacji”. Kolejne setki tysięcy ludzi straciły pracę i głodowało. Pod koniec tej rewolucji liczbę jej ofiar trzeba można już było liczyć w milionach. Wedle wydanej w 1997 r. „Czarnej księgi komunizmu” skutkiem maoizmem było wymordowanie ok. 65 mln ludzi.

Rewolucja trwała oficjalnie do 1976 r., jednak w końcowej

fazie nie miała już takiej siły jak podczas pierwszych dwóch lat. W niektórych regionach kraju władza straciła wpływ na bieg wydarzeń. W miastach tylko obecność armii pozwalała na utrzymanie porządku.

Wydarzenia z lat 1966-1976 odcisnęły duże piętno na mentalności Chińczyków, choć uwagę zwraca płytkość maoizmu, który w żaden sposób nie wzbogacał idei leżących u podstaw systemu komunistycznego. Za pięknymi hasłami kryła się w przeważającej mierze bezpardonowa walka o pozycję w partii. Wykorzystując chaos, Mao usunął swoich przeciwników z partii, w tym m.in. Deng Xiaopinga. W październiku 1969 r. został on zesłany do powiatu Xinjian w prowincji Jiangxi, gdzie nakazano mu pracę w charakterze ślusarza w fabryce traktorów. Wrócił na szczyty władzy dopiero w latach 70.

Mao na Zachodzie

Idee Rewolucji szybko podchwyciła zachodnia lewica,

zarówno europejska jak i amerykańska. Zafascynowana postacią Mao przystąpiła do rewolucji, a raczej rewolty, przeciwko kapitalizmowi, imperializmowi i tradycjonalistycznemu społeczeństwu.

Zachodnioeuropejska lewica oklaskiwała bosonogich chińskich lekarzy, leczących ludzi na głębokiej prowincji; zachwycała się intelektualistami, którzy muszą zarabiać na życie jako robotnicy i rolnicy, a „Cytaty z Przewodniczącego Mao” stały się znakiem postępu.

Chińska rewolucja kulturalna przez długie lata była wzorcem i punktem odniesienia dla zbuntowanych studentów na Zachodzie, którzy chcieli przezwyciężyć wady kapitalizmu i burżuazyjnej demokracji parlamentarnej. Tzw. „Nowa lewica” odwoływała się do myśli „młodego Marksa”, posiadała też własnych filozofów, takich jak Herbert Marcuse, lecz z ówczesnych kronik filmowych wynika jednak, że na nastroje manifestantów najsilniej oddziaływały postacie chińskich maoistów, wszechobecne na plakatach, transparentach, fotografiach i koszulkach.

Spadkobiercy

Tow. Mao przedstawiał siebie jako prawdziwego strażnika marksizmu-leninizmu, w przeciwieństwie do rządzących ZSRR. Paradoksalnie, to właśnie on doprowadził do oziębnienia stosunków z Zachodem. W latach 70. Mao rozpoczął ostrożne kontakty z USA - symbolem tego przełomu była wizyta prezydenta Richarda Nixona w Pekinie w 1972 r., która otworzyła nowy rozdział w relacjach międzynarodowych.

Po śmierci Przewodniczącego w 1976 r. jego polityka została co prawda poddana krytyce, ale jego ideologia nie została odrzucona. W chińskiej konstytucji do dziś znajduje się zapis o „myśli Mao Zedonga”, która stanowi fundament chińskiego komunizmu.

Maoizm stał się inspiracją dla rewolucji w innych częściach świata: od Peru (Świetlisty Szlak), przez Nepal, po Afrykę i Azję Południowo-Wschodnią. Dla wielu radykałów był bowiem symbolem walki z kolonializmem, imperializmem i zachodnią dominacją. ©

WTOREK 26 Maja

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Serwis Info **8.20** Okrasa łamie przepisy: Gotowanie na Wiśle **9.00** Ranczo (39): Szczęśliwe rozwiązanie **10.05** Komisarz Alex (48): Ostatni gem **11.00** Ojciec Mateusz (154): Disco **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Gołąb i jego krzątania – film dokumentalny **14.00** Złoty chłopak (298)

15.00 Serwis Info – magazyn **15.15** Reporterzy – magazyn **15.35** Gra słów. Krzyżówka **16.05** Dziedzictwo (930) **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? **18.00** Klan (4723) **18.35** Akacyjowa 38 (876) **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.30** Omnibus – szybcy i mądrzy – teleturniej **21.20** Jutro nie umiera nigdy ******* – film sensacyjny W. Bryt./USA/Hiszp. 1997 Reż. Roger Spottiswoode, wyk. Pierce Brosnan, Jonathan Pryce, Michelle Yeoh U wybrzeża Chin znika brytyjska fregata. Sprawcą afery jest Elliott Carver, jeden z najpotężniejszych ludzi. Bond rusza do akcji, by zapobiec wojnie. **23.30** 24 godziny w Le Mans ******* – film sensac. USA 1971 Reż. Lee H. Katzin, wyk. Steve McQueen, Siegfried Rauch, Elga Andersen **1.20** Uślane róże ******* – komedia Francja 2020 **2.55** Sztuczki – komediodramat ******** Polska 2007

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

ŚRODA 27 Maja

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Serwis Info **8.25** Okrasa łamie przepisy **9.05** Ranczo (40): Szkolopoprodowy **10.05** Komisarz Alex (49): Zakazany owoc **11.05** Ojciec Mateusz (155): Żart **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.35** Magazyn rolniczy **12.55** Historia leniwa – film dokumentalny Austria 2025 **14.00** Złoty chłopak (299)

15.00 Serwis Info – magazyn **15.15** Reporterzy – magazyn **15.35** Gra słów. Krzyżówka **16.05** Dziedzictwo (931) **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? **18.00** Klan (4724) **18.35** Akacyjowa 38 (877) **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.25** (L) Piłka nożna: Mecz towarzyski we Wrocławiu: Polska – Reszta Świata **22.35** Smuga cienia ******* – dramat psychologiczny Polska/W. Bryt. 1976 Reż. Andrzej Wajda, wyk. Marek Kondrat, Graham Lines, Tom Wilkinson Po nagłej śmierci kapitana młody oficer marynarki handlowej, Polak z pochodzenia, po raz pierwszy obejmuje dowództwo. Musi sprowadzić statek z Bangkoku do Singapuru. **0.25** Jutro nie umiera nigdy ******* – film sensacyjny W. Bryt./USA/Hiszpania 1997 **2.25** Magazyn Ekspresu Reporterów **3.20** Pograbek – dramat ******** obyczaj. Polska 1992

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

TVP 2

5.30 M jak miłość (1763) **6.20** Przestań nad Biblią **6.50** Barwy szczęścia (3387) **7.30** Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny **11.40** Rosół polski **12.10** Którędy po sztukę **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Panna młoda (105) – serial obyczajowy Turcja 2024 **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (910): Monogamiczny gąsior – serial obyczajowy Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (398) **16.00** Koło fortuny – teleturniej **16.35** Familiada – teleturniej **17.20** Panna młoda (106) **18.15** Va banque – teleturniej **18.50** Jeden z dziesięciu **19.25** Barwy szczęścia (3387) **19.55** Domowe patenty – felieton **20.05** Barwy szczęścia (3388) – serial Polska 2026 **20.40** Kulisy M jak miłość – 25 lat! **20.55** M jak miłość Odcinek jubileuszowy (powtórka). W Grabinie rodzina świętuje rozpoczęcie wakacji. Barbara znajduje przypadkiem stary list miłosny od Lucjana. Misiek i Hania nakręcają filmik, w którym pytają wszystkich członków rodziny, co dla nich znaczy szczęście. **21.55** Na sygnale (912): Live! **22.25** Magazyn Ekspresu Reporterów – magazyn **23.25** Wszystko dla mojej matki ******* – dramat obycz. Polska 2019 **1.10** Pojedynek na głosy ******* – komediodr. W. Bryt. 2019 **3.05** Christopher Reeve – wieczny Superman – film dok. Francja 2024

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień – magazyn informacyjno-publicystyczny **8.30** Malanowski i Partnerzy (274, 275): Skradzione dziecko / Błękitna krew **9.30** Trudne sprawy (920, 921): Atrakcyjna córka podrywa partnera matki / Niepracujące małżeństwo **11.35** Gliniarze (799-801): Wyjątkowe dziecko / Cena wolności / Król życia **14.40** Dlaczego ja? (1575): Tajemniczy mężczyzna

15.50 Wydarzenia **16.15** Pogoda **16.20** Interwencja – magazyn **16.30** Na ratunek 112 (1172) **17.00** Gliniarze (1212) **18.00** Pierwsza miłość (4224) Bartek ukrywa przed Emilką związek z Iłoną. Pola dostaje prezenty od anonimowego nadawcy. W We-Medzie zjawia się ojciec Floriana, by przywrócić syna na praktykę. **18.50** Wydarzenia **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.25** Smak na każdą kieszeń **19.55** Milionerzy – teleturniej **20.35** Nie ma jak u mamy W Toruniu wystąpią: Doda, Michał Wiśniewski, Alicja Szemplińska, Viki Gabor, Hali-na Mlynkova, Anna Wyszkoni, Piotr Kupicha, Pectus i Rafał Brzozowski. Artyści wystąpią ze swymi Mamami. **22.40** Prometeusz ******** – film sf USA/W. Bryt. 2012 Reż. Ridley Scott, wyk. Noomi Rapace, Michael Fassbender, Charlize Theron **1.25** Niewidzialny człowiek ******** – horror Australia/USA 2020 **4.05** Kabaretowa Ekstraklasa

TVN

5.00 Nauka jazdy **5.40** Uwaga! – magazyn **5.55** Ukryta prawda (1649) **6.50** Kuchenne rewolucje: Warszawa – Bistro „2020” **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: „Pierogatka”, Kalisz / Pizzeria „Hot Devil Pizza”, Łódź **13.40** Ukryta prawda (1619-1620, 1693) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024

16.50 Szpital św. Anny (33) – serial obycz. Polska 2025 **17.55** Detektywi (330) **19.00** Fakty **19.40** Raport Roland Garros **19.55** Uwaga! – magazyn **20.15** Na Wspólnej (4218) **20.50** Pan i pani Smith ******* – komedia sens. USA 2005 Reż. Doug Liman, wyk. Brad Pitt, Angelina Jolie, Adam Brody Małżonkowie John i Jane są płatnymi zabójcami, ale ukrywają to przed sobą, wiodąc z pozoru nudne życie. Wszystko zmienia się, gdy otrzymują nowe zlecenie – on ma zabić Jane, a ona – Johna. **23.20** Kuba Wojewódzki **0.30** Superwizjer **1.05** 300: Początek imperium ******* – dramat hist. USA 2014 Reż. Noam Murro, wyk. Sullivan Stapleton, Eva Green, Lena Headey **3.20** Szpital św. Anny (98) **4.20** Uwaga! – magazyn **4.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (12): Wierzby na wietrze – serial kryminalny USA/Kanada 2012

TVN 7

8.45 Ukryta prawda (1304, 1378, 1379) **11.55** W-11 Wydział Sledczy (999, 1000) **14.00** Detektywi (90) **15.00** Szpital św. Anny (126) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (18, 19) **18.00** Sekrety życia (26) **19.00** Ukryta prawda (1497) **20.00** ******* Wygrać ze śmiercią – film sens. USA 1990, reż. Bruce Malmuth, wyk. Steven Seagal **22.10** ******* Constantine – horror USA/Niemcy/Kan./W. Bryt. 2005, reż. Francis Lawrence, wyk. Keanu Reeves **0.40** ******* Batman i Robin – film fant. USA/W. Bryt. 1997, reż. Joel Schumacher, wyk. George Clooney

TVP Kultura

10.00 Zmiennicy (3) **11.05** ******* U Pana Boga za piecem – komedia Polska 1998 **12.55** Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki **13.30** ******* Życie jako śmierć: na choroba przenoszona drogą płciową – dramat Polska/Francja 2000 **15.20** ******* Braciszek – film biogr. Polska 2007 **17.10** Zmiennicy (4) **18.25** Mody Polskie **19.05** Czesław Wołłejko – aktor i poeta **20.00** Teatr TV: Dziś wieczór arsenik – Polska 1973 **21.35** ******* Billy Elliot – komediodr. W. Bryt./Francja 2000 **23.35** Minotaur Picasso

TVP Sport

9.00 Koszykówka: NBA: 3. runda **10.05** Magazyn Betclic 2. Ligi **10.45** Magazyn Betclic 1. Ligi **12.10** Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: 34. kolejka **14.15** Gol **15.05** Gala PKO BP Ekstraklasy **16.35** Gol **17.30** Piłka kobiet **18.30** Prezentacja trasy Tour de Pologne **20.15** Retransmisja sportowa **22.00** Sportowy wieczór **22.35** Piłka nożna: Puchar Portugalii: Finał w Oeiras: Sporting CP – SCU Torreense **0.45** Boks: Moreno Fendero – William Langston **1.35** Boks: Jose Valenzuela – Diego Torres

(D3T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

TV 4

6.00 Strażnik Teksasu (21, 22) **7.55** Bogaty dom – biedny dom (119) **8.55** Policjantki i policjanci (446, 447) **10.55** Na ratunek 112 (1173, 472) **11.55** Dlaczego ja? (1533, 1534) **13.55** Trudne sprawy (1295-1297) **16.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (54) **18.00** Policjantki i policjanci (1431, 1432) **20.00** Uroczysko (258) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1037) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (154) **22.40** ******* Osadzony – film sensac. USA 1989, reż. John Flynn, wyk. Sylvester Stallone, Donald Sutherland **0.50** Love Island. Wyspa miłości

TV Tram

11.50 Święty na każdy dzień **12.03** Informacje **12.20** Pastuszek **13.05** Puszcza Białowieska – leśny cmentarz **13.30** Msza św. z Jasnej Góry **14.30** Powołanie w powołaniu **15.00** Sarid **16.10** Jestem mamą **16.25** Przyroda w obiektywie **16.40** Zdrowie z Bożej apteki **17.00** Wierzę w Boga **17.30** Burza w okręgu krakow. **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z tel. udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia

TV Puls

6.00 Policjanci z Miami (20, 21) **8.00** Kobra – oddział specjalny (12, 13) **10.00** Triumf miłości (163, 164) **12.00** Nie igraj z aniołem (82) **13.00** Wspaniałe stulecie (16) **14.00** Kurierzy (2) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (719, 480) **17.00** Kurierzy (3) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (960, 961) **20.00** ******* Droga bez odwrotu – thriller USA 2023 **22.35** ******* Jestem zemstą – film sens. USA 2016 **0.10** ******* Burza – film akcji USA 2015 **2.15** Dzielnica strachu (477) **3.10** Menu na miarę (5, 6)

TVN

5.20 Nauka jazdy (11) **5.40** Uwaga! (8001) **5.55** Ukryta prawda (1650) **6.50** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gusto Kuchnia i Wino”, Bydgoszcz **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.20** Doradca smaku – magazyn kulinarny **11.25** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Pod przykrytką”, Gdańsk / „Jani Sushi”, Tamów **13.40** Ukryta prawda (1621-1622, 1694)

16.50 Szpital św. Anny (34) **17.55** Detektywi (267) **19.00** Fakty **19.40** Raport Roland Garros **19.55** Uwaga! – magazyn **20.15** Na Wspólnej (4219) – serial Polska 2026 **20.50** Kiler – komedia sensacyjna ******** Polska 1997 Reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Janusz Rewiński, Jerzy Stuhr Nieśmiały 30-letni taksówkarz Jurek Kiler przez pomyłkę zostaje uznany przez policję za profesjonalnego zabójcę. Absurdalny błąd pociąga za sobą serię prze-dziwnych sytuacji. **23.05** Kiler-ów 2-óch – komedia ******* kryminalna Polska 1999 Reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Janusz Rewiński, Jan Englert **1.25** Wielki Szu ******** – film sensac. Polska 1983 Reż. Sylwester Chęciński **3.35** Szpital św. Anny (99) **4.30** Uwaga! – magazyn **4.50** Śmierć Diany: dwa śledztwa: To nie był wypadek – serial dok. USA 2022

TVN 7

6.50 Szkoła (679, 680) **8.45** Ukryta prawda (1305, 1380, 1381) **11.55** W-11 Wydział Sledczy (1002-1004) **14.00** Detektywi (91) **15.00** Szpital św. Anny (127) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (20, 21) **18.00** Sekrety życia (27) **19.00** Ukryta prawda (1498) **20.00** ******** Dar – thriller USA/Australia/Chiny 2015, reż. Joel Edgerton **22.20** ******* Elita złodziei – film sensac. USA/Finlandia 2021, reż. Renny Harlin, wyk. Pierce Brosnan **0.20** ******* Zawsze jest czas na miłość – komedia rom. W. Bryt./Belg. 2017, reż. Joel Hopkins, wyk. Diane Keaton

TVP Kultura

9.05 Tygodnik kulturalny **10.00** Zmiennicy (4) **11.15** ******* Braciszek – film biograficzny Polska 2007, reż. Andrzej Barański, wyk. Artur Barciś **13.05** Czesław Wołłejko – aktor i poeta **14.50** ******* Poznań '56 – dramat Polska 1996 **16.55** Zmiennicy (5) **18.05** Dobre strony **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Wyserzy **19.45** Andrzej Wajda – Notatki **20.00** ******* Fucking Bornholm – dramat obyczajowy Polska 2022 **21.50** Przygody Sherlocka Holmesa (13) **23.00** Enter 2025 – Perpetus **0.00** Hala odlotów

TVP Sport

7.15 Padel: Międzynarodowe MP Polskiego Związku Padla w Katowicach: Finały **9.00** Piłka nożna: Śląsk Wrocław – Czarni Sosnowiec **11.00** Piłka kobiet **15.15** Prezentacja trasy Tour de Pologne **16.50** Pełnosprawni **17.25** Żużel: LOTTO Drużynowe ME w Rzeszowie **19.20** Motocross: Mistrzostw Polski w Piekoszowie **19.40** Studio **20.25** (L) Piłka nożna: Mecz towarzyski: Polska – Reszta Świata **23.00** Sportowy wieczór **23.35** Piłka nożna kobiet: FC Barcelona Femeni – Real Sociedad Femenino **1.25** NBA Action

(D3T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

eprasa.pl 7356a81651

SOBOTA 30 Maja

DVB-T

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.55** Ranczo (43) **9.55** Komisarz Alex (52): Niebezpieczne zadanie **10.55** Ojciec Mateusz (158): Demony **11.50** ★★★★★ W samo południe – western USA 1952 **13.25** Nurt życia. Opowieść o rzece **14.05** Przed ekranem **14.15** Domowe patenty **14.25** Okrasa łamie przepisy

15.00 Ojciec Mateusz (450)
16.05 Dziedzictwo (934)
17.00 Teleexpress
17.35 Studio Ligi Mistrzów UEFA
17.55 (L) Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: Paris Saint-Germain – Arsenal FC
18.50 19.30
19.00 (L) Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: Paris Saint-Germain – Arsenal FC
20.00 Studio Ligi Mistrzów UEFA
20.30 Komisarz Alex (320)
21.35 Przełęcz ocalonych ★★★★★ – film wojenny USA/Australia 2016
Reż. Mel Gibson, wyk. Andrew Garfield, Vince Vaughn, Sam Worthington
II wojna światowa, krwawa bitwa o Okinawę. Sanitariusz Desmond odmawia noszenia broni. Jest uważany za tchórz, ale szybko udowadnia swoją wartość.
0.00 Psy 2. Ostatnia krew ★★★★★ – film sens. Polska 1994
Reż. Władysław Pasikowski
1.45 Po prostu przyjaźń ★★★★★ – komedia Polska 2017
4.00 Wiadomość od Saszy – film dok. Polska 2024

DVB-T

TVP 2

5.10 Barwy szczęścia (3387, 3388)
6.25 M jak miłość (1936) – serial Polska 2026 **7.30** Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny **11.40** Ewa gotuje – magazyn kulinarny **12.25** Super Mario Bros. Film – film animowany USA/Japonia 2023 **14.20** ★★★★★ Bilet do raju – komedia romantyczna USA 2022, reż. Ol Parker, wyk. George Clooney, Sean Lynch, Julia Roberts, Billie Lourd
15.15 Szansa na sukces. Opole 2026: Renata Przymek
16.15 Na dobre i na złe (995) – serial obycz. Polska
17.20 Panna młoda (110)
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Słowo na niedzielę
19.00 Informacje kulturalne
19.25 Rodzinka.pl (317)
20.00 Świat w obłokach – muzyczni spadkobiercy Marka Grechuty – koncert
Reż. Beata Harasimowicz, wyst. Julia Wieniawa, Katarzyna Zielińska, Krzysztof Kiljański, Natalia Przybysz, Sonia Bohosiewicz, Mela Koteluk, Mietek Szcześniak, Maciej Zakościelny
22.15 Gabi Drzewiecka zaprasza – talk show
23.10 Program rozrywkowy
23.25 Wszystkie drogi prowadzą ★★★★★ do Rzymu – komedia rom. Włochy/Hiszpania/USA/ W. Bryt./Szwecja 2015
Reż. Ella Lemhagen, wyk. Sarah Jessica Parker, Raoul Bova, Rosie Day
1.00 Milionerzy ★★★★★ – komedia Francja 2024
2.45 Akacyjowa 38

DVB-T

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – reklama
6.00 Nowy dzień – magazyn informacyjny **8.00** Halo tu Polsat – program informacyjno-publicystyczny **11.40** Ewa gotuje – magazyn kulinarny **12.25** Super Mario Bros. Film – film animowany USA/Japonia 2023 **14.20** ★★★★★ Bilet do raju – komedia romantyczna USA 2022, reż. Ol Parker, wyk. George Clooney, Sean Lynch, Julia Roberts, Billie Lourd
16.45 Nie ma mocnych ★★★★★ – komedia Polska 1974
Reż. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski, Władysław Hańcza
18.50 Wydarzenia
19.15 Prezydenci i premierzy
19.25 Smak na każdą kieszeń
19.55 Neo-nówka. Żywy Mariana – pr. rozrywkowy
22.55 Szybko i wściekle ★★★★★ – film sensacyjny USA/Japonia 2009
Reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Michelle Rodriguez
1.10 Alfa – film przygodowy ★★★★★ USA/Chiny/Kanada 2018
Reż. Albert Hughes, wyk. Kodi Smit-McPhee, Jóhannes Haukur Jóhannesson, Marcin Kowalczyk
Kęda zostaje ranny podczas polowania i porzucony przez plemię na pastwę losu. Oswaja rannego wilka, z którym wspólnie muszą odnaleźć drogę do domu przed surową zimą.
3.25 Świat według Kiepskich (574, 575): Gra o schron / Lokator wszech czasów
4.40 Disco gramy!

DVB-T

TVN

5.15 Jak to jest zrobione? (12) **5.40** Uwaga! – mag. publicystyczny **5.55** Ukryta prawda (1653) – serial fab.-dokum. Polska 2024 **6.50** Pogromcy chaosu (4) – program rozrywkowy **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.30** Na Wspólnej (4217-4220) – serial obycz. Polska 2026 **13.50** Ciężarówką przez Malezję (5) – serial dokumentalny Polska 2025
15.00 Znów mam 17 lat ★★★★★ – komedia USA 2009
Reż. Burr Steers, wyk. Zac Efron, Matthew Perry
17.15 Tysiąc słów ★★★★★ – komedia USA 2012
Reż. Brian Robbins, wyk. Eddie Murphy, Cliff Curtis
19.00 Fakty
19.35 Raport Roland Garros
19.45 Bodyguard ★★★★★ – film sens. USA 1992
Reż. Mick Jackson, wyk. Kevin Costner, Whitney Houston, Gary Kemp
22.25 Zeszłej nocy – dramat ★★★★★ obyczaj. USA/Francja 2010
Reż. Massy Tadjedin, wyk. Keira Knightley, Sam Worthington, Guillaume Canet
Joanna jest świadkiem dwuznacznej sytuacji między mężem a współpracowniczką Laurą. Następnego dnia mąż i Laura wyjeżdżają służbowo, a Joanna spotyka dawną miłość.
0.15 Pan i pani Smith – komedia ★★★★★ sensacyjna USA 2005
2.40 Szpital św. Anny (101)
3.40 Uwaga! – magazyn
3.55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (14)

DVB-T

TVN 7

6.10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (14) **7.05** New Looney Tunes (15) **7.20** ★★★★★ Sonic. Szybki jak błyskawica – film przygod. USA/Jap./Kan. 2020 **9.25** Ukryta prawda (1376, 1377) **11.25** Mówię Wam (15) **12.35** Ukryta prawda **15.35** Detektywi (316, 317) **17.40** ★★★★★ Godzilla kontra Kong – film sf USA 2021 **20.00** ★★★★★ Piekielna głębia – film sensacyjny USA/Meksyk 1999 **22.20** ★★★★★ Fokus – komedia krym. USA/Argent. 2015 **0.35** ★★★★★ Dar – thriller USA/Australia/Chiny 2015 **2.50** Żyjąc z potworem (19) **3.45** Fachowcy (14)

DVB-T

TVP Kultura

9.30 Maria Montessori, wizjonerka **11.05** Droga (6) **12.15** II Konkurs Chopinowski na instrumentach historycznych **14.25** Wydalenie aktualne **15.00** Zucchero Fornaciari **16.55** Tamte lata, tamte dni **17.35** ★★★★★ Wachać kwiatki od spodu – komedia Fr./Wł. 1964 **19.20** Dzień z życia artysty **20.00** ★★★★★ Sicario 2: Soldado – film sensacyjny USA/Meksyk/Wł. 2018 **22.10** Deep Purple: Perfect Strangers Play Show **0.25** Wstęp do filmu **0.30** ★★★★★ Wściekły byk – dramat USA 1980 **2.40** Dobry tytuł

DVB-T

TVP Sport

7.45 Koszykówka: NBA **9.55** Droga do mundialu **11.10** (L) Piłka nożna: ORLEN Ekstraliga kobiet: 22. kolejka **14.00** Studio **14.25** (L) Piłka nożna: Betclit 2. Liga: 34. kolejka – Multiliiga **17.00** Studio **17.55** (L) Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: Finał w Budapeszcie: Paris Saint-Germain – Arsenal FC **21.35** Sportowy wieczór **22.00** (L) Boks: Adam Azim – Steve Craggett **0.05** Futsal: FOGO Futsal Ekstraklasa: Finał – 3. mecz: Piast Gliwice – Tecom Eurobus Przemysł **2.05** (L) Hokej na lodzie: NHL

DVB-T

TV 4

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej (181) **7.00** Galileo (1133, 1134) **9.05** #JesteśmyDlaDzieci (330) **9.30** Galileo (1135, 1198, 1199) **12.35** ★★★★★ Planeta małp – film sf USA 2001, reż. Tim Burton, wyk. Mark Wahlberg, Tim Roth, Helena Bonham Carter, Estella Warren, Paul Giamatti **14.55** Policjantki i policjanci (1421-1425) **20.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1036-1039) **0.00** Gwiazdy kabaretu (38, 51) **2.05** STOP Drogówka (348) **3.05** Interwencja (5907) **3.25** Lubię Disco! (284) **4.25** Top 10 lista przebojów (2846)

DVB-T

TV Trwam

12.03 Informacje **12.20** Warto zauważyć... w mijającym tygodniu **12.50** Natura obiektywnie **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.45** Jak wygrać małżeństwo? **15.00** Dzielnia niewiasta **15.15** Mateczniki polskości **15.30** Wierzę w Boga **16.10** Historia PL **17.00** Kierownik duchowy Sekretarki Bożego Miłosierdzia **17.30** Przełamując bariery **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Manna z nieba **19.45** Modliwa z telefonicznym udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski

DVB-T

TV Puls

6.00 Kobra – oddział specjalny (12): Bunt **7.00** Zaklinaczka duchów (55, 56): Slam / Po pierwsze nie szkodzić **9.00** Taki jest świat (22, 21) **10.00** Lombard. Życie pod zastaw (719, 480-483, 960-964) **20.00** ★★★★★ Non stop – film sens. W. Bryt./Fr./USA/Kan. 2014, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Liam Neeson, Julianne Moore **22.10** ★★★★★ Przerwany lot – film sensac. USA/W. Bryt./Puerto Rico 2023 **0.35** ★★★★★ Kobiety mafii – film sensac. Polska 2018 **3.15** Taki jest świat (22) **4.00** Menu na miarę (2, 3)

★★★★★ koniecznie ★★★★★ zdecydowanie tak ★★★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

NIEDZIELA 31 Maja

DVB-T

TVP 1

7.00 Msza św. w Krakowie Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.55** Alternatywy 4 (8): Wesele **9.55** Ojciec Mateusz (159): Złoty interes **10.55** Komisarz Alex (320) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Portret kapłana: o. Tadeusz OSPPE **13.10** Szop mówi stop – bezpieczna polana – musical Polska 2026 **14.25** Dom (18): Trzecie kłamstwo

16.05 Jaka to melodia?
17.00 Teleexpress
17.20 (L) Piłka nożna: Mecz towarzyski: Polska – Ukraina
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Empire State: Ryzykowna ★★★★★ gra – dramat kryminalno-obyczaj. USA 2013
Reż. Dito Montiel, wyk. Liam Hemsworth, Michael Angarano, Dwayne Johnson
22.10 Miłość, ślub i inne ★★★★★ nieszcześnie – komedia romantyczna USA 2020
Reż. Dennis Dugan, wyk. Maggie Grace, Diane Keaton, Jeremy Irons
Kilka historii miłosnych. Wśród bohaterów opowieści są: naddaszany pracownik cateringu, który nawiązuje relację z niedowidzącą kobietą, początkująca organizatorka weseli i pilot wycieczek zakochany w jednej z uczestniczek.
23.55 Przełęcz ocalonych ★★★★★ – film wojenny USA/Australia 2016
2.15 Psy 2. Ostatnia krew ★★★★★ – film sens. Polska 1994
4.00 Jaka to melodia?

DVB-T

TVP 2

5.10 Barwy szczęścia (3390, 3391) – serial obyczajowy Polska 2026 **6.25** 25 lat M jak miłość. Nasz srebrny jubileusz **7.30** Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny **11.15** Domowe patenty – felieton **11.25** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka – program edukacyjny **11.55** Café Fogg – show **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Kolo fortuny – teleturniej

15.10 Szansa na sukces. Opole 2026: Big Cyc – show
16.15 Tak to leciało! – teleturniej
17.15 Harald i Sonja: miłość wbrew regułom (2) – serial hist. Norwegia/Szwecja
18.20 Pan Mama (57)
18.55 Kocham Cię, Polsko! – quiz
20.20 Postaw na milion
21.20 Kwiatki polskie duże
22.25 Labirynt – thriller USA 2013
★★★★ Reż. Denis Villeneuve, wyk. Hugh Jackman, Jake Gyllenhaal, Viola Davis
Córka Dovera zostaje porwana. Trop prowadzi do samochodu, który zaparkowano w miejscu zniknięcia. Kierowca zostaje aresztowany, ale z braku dowodów trzeba go wypuścić. Dover dąsany pracownik cateringu, który nawiązuje relację z niedowidzącą kobietą, początkująca organizatorka weseli i pilot wycieczek zakochany w jednej z uczestniczek.
0.55 Krucjata. Znak bliźniat (11) – serial krym. Polska 2024
1.45 Wszystkie drogi prowadzą ★★★★★ do Rzymu – komedia rom. Włochy/Hiszpania/USA/ W. Bryt./Szwecja 2015
Reż. Ella Lemhagen, wyk. Sarah Jessica Parker, Raoul Bova, Claudia Cardinale
3.20 Akacyjowa 38
4.35 Na dobre i na złe

DVB-T

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program promocyjno-reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn informacyjny **8.00** Halo tu Polsat – program informacyjno-publicystyczny **12.00** Gdzie jest Nemo – film animowany USA 2003, dub. Krzysztof Globisz, Joanna Trzpiecińska, Paweł Wawrzecki **14.20** ★★★★★ Mój przyjaciel szpieg – komedia sensacyjna USA/Kanada 2008, reż. Peter Segal
16.35 Jak poślubić milionera? ★★★★★ – komedia rom. Polska 2019
Reż. Filip Zylber, wyk. Małgorzata Socha, Michał Malinowski, Julia Wieniawa
18.50 Wydarzenia
19.35 Państwo w państwie
20.00 Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4 ★★★★★ – komedia Polska 2022
Reż. Anna Wierzbur-Bluszcz, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Katarzyna Łaniewska
22.05 R.I.P.D. Agenci z zaświatów ★★★★★ – komedia USA 2013
Reż. Robert Schwentke, wyk. Jeff Bridges, Ryan Reynolds, Kevin Bacon
Nick ginie na służbie i zostaje zwerbowany przez Departament Spoczynku w Pokoju (R.I.P.D.). Jego partnerem zostaje szeryf z XIX wieku.
Policjanci pochodzą z różnych epok, ale muszą połączyć siły, by chronić żywych przed niebezpiecznymi duszami.
0.10 Maszyna – komedia sensacyjna USA/Serbia 2023
2.35 Świat według Kiepskich (576-578)
4.40 Disco gramy!

DVB-T

TVN

5.15 Kto was tak urządził? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1654) **6.50** Bez kompleksów (4) – reality show Polska 2025 2025 **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.30** Co za tydzień **12.10** Bitwa o gości (12) – reality show Polska 2026 **13.20** ★★★★★ Wredne dziewczyny – komedia USA/Kanada 2004, reż. Mark Waters, wyk. Lindsay Lohan, Rachel McAdams
15.25 Aquaman i Zaginione Królestwo ★★★★★ – film sf USA 2023
Reż. James Wan, wyk. Jason Momoa, Patrick Wilson, Yahya Abdul-Mateen II
18.00 Kuchenne rewolucje: Cieszyń – Winiarnia u Czecha
19.00 Fakty
19.35 Raport Roland Garros
19.45 Poszukiwacze zaginionej arki – film przyg. USA 1981
Reż. Steven Spielberg, wyk. Harrison Ford, Karen Allen, Paul Freeman
Indiana Jones wyrusza do Egiptu, gdzie odkryto miejsce przechowywania Arki Przymierza. Musi zrobić wszystko, by nie dopuścić, aby artefakt znalazł się w rękach Niemców.
22.10 Lejdis – komedia obyczaj. Polska 2008
Reż. Tomasz Konecki, wyk. Edyta Olszówka, Anna Dereszowska, Izabela Kuna
1.00 Sanktuarium – film przyg. ★★★★★ Australia/USA 2011
Reż. Alister Grierson
3.20 Superwizjer
3.55 Uwaga! – magazyn
4.15 Szpital św. Anny (102)

DVB-T

TVN 7

6.10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (15) **7.05** New Looney Tunes (16-18) **7.50** Kosmiczny mecz II: Nowa era – film anim. USA/W. Bryt./Singapur/Kan./Australia 2021 **10.15** Ukryta prawda (1381-1385) **15.20** Detektywi (318, 319) **17.25** Sonic: Szybki jak błyskawica II – film anim. USA/Jap./Kan./Wł. 2022 **20.00** ★★★★★ Na skraju jutra – film sf USA 2014 **22.35** ★ Heroski – film przygodowy USA/W. Bryt. 2023 **0.20** ★★★★★ 41 dni nadziei – film biograf. USA/Isł./Hongk. 2018 **2.25** Żyjąc z potworem (20) **3.25** Fachowcy (15) **4.05** Usterka (2)

DVB-T

TVP Kultura

11.15 ★★★★★ Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy – film obycz. Polska 1973
12.20 Maria Montessori, wizjonerka **13.55** W poszukiwaniu dobrego filmu **14.35** ★★★★★ Zgadnij, kto przyjdzie na obiad – komediodr. USA 1967 **16.30** Dobry tytuł **17.15** Studio Kultura – niedziela z... **18.05** Kobieta płyty zespołu Dwa Plus Jeden **19.20** Złote łabędzie na plaży **20.00** ★★★★★ Pół żartem, pół serio – komedia sensac. USA 1959
22.15 Kulturalni **23.10** Mark Rothko: obraz patrzy na ciebie **0.10** Przed Madrytem

DVB-T

TVP Sport

9.45 Futbol totalny **11.00** (L) Wioslarstwo: PŚ w Sewilli: Finały **13.20** (L) Lekkoatletyka: Mityng Gwiazd na Rynku Kościuski w Białymstoku: World Athletics Continental Tour Bronze **15.55** Mundial 2026: Legendy miejskie **16.30** Studio **17.20** (L) Piłka nożna: Mecz towarzyski: Polska – Ukraina **20.15** Studio **20.40** (L) Piłka nożna: Betclit 1. Liga: Baraż – finał **23.30** Lekkoatletyka: Goldenes Oval Dresden: World Athletics Continental Tour Silver **1.25** Droga do mundialu

DVB-T

TV 4

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (183) **6.55** Wielkie tajemnice historii (5, 6) **8.40** Galileo (1200, 1201) **10.45** ★★★★★ Godzilla – film sensac. USA/Jap. 1998, reż. Roland Emmerich, wyk. Matthew Broderick, Jean Reno **13.40** ★★★★★ Geneza planety małp – film sf USA/W. Bryt./Kan. 2011 **15.50** ★ 1000 lat po Ziemi – film sf USA 2013, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Jaden Smith, Will Smith **17.55** Uroczysko (255-258) **20.00** Sprawiedliwi. Trójiasto (153-156) **0.00** STOP Drogówka (349) **1.00** Wielkie tajemnice historii (7, 8) **2.55** Interwencja (5908, 5909)

DVB-T

TV Trwam

9.30 Msza święta z Jasnej Góry **10.30** Spór o Morskie Oko **11.00** Głos serca (125) **11.45** Muzyczne chwile **12.00** Anioł Pański z Ojcem Świętym Leonem XIV **12.15** Papież Polak do rodaków **12.55** Ignacy Loyola **15.00** Wiesz to też Polska **16.10** Koncert życzeń **17.00** Natura et Homo **17.30** Sól Ziemi **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Baśniowy teatr lalek **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **22.00** Mocni Jego mocą **22.30** Muzyczne chwile **22.45** Jak wygrać małżeństwo?

DVB-T

TV Puls

8.15 Don Matteo: Boski detektyw (7, 8) **10.20** Zaklinaczka duchów (57, 58) **12.25** ★★★★★ Johnny English: Nokaut – komedia W. Bryt./Fr./USA/Chiny 2018 **14.15** ★★★★★ Kariera frajera – komedia USA 1998 **15.55** ★★★★★ Dziewczyna z Jersey – komedia USA 2004 **18.15** ★★★★★ Wakacje Jasia Fasoli – kom. W. Bryt./Fr./Niemcy/USA 2007 **20.00** ★★★★★ Kandahar – film sensac. USA/Arab. Saud. 2023 **22.20** ★★★★★ Jeden gniewny człowiek – thriller W. Bryt./USA 2021 **0.55** ★★★★★ Syberia – film kryminal. Niemcy 2018

★★★★★ koniecznie ★★★★★ zdecydowanie tak ★★★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

NA TURNUSIE LECZĄ KRĘGOSŁUP, KOLANA, STAWY I... SAMOTNOŚĆ

W sanatorium żony pilnują mężów bardziej niż własnej diety. Czasami panowie wędrują jednak samotnie, gdy w telewizji leci turecka „Panna młoda”. Rano borowina, basen i inhalacje, a wieczorem dansing i podryw. Oto moja relacja z turnusu w Kołobrzegu.

Agnieszka Domka-Rybka

Każdy turnus zaczyna się podobnie, czyli trzeba swoje odstać w długiej kolejce do recepcji, gdzie rejestrują kuracjuszy i przydzielają im pokoje. Oczywiście mój również miał taki rozruch. I w tej kolejce nawiązałam pierwsze znajomości, choć początki raczej nie zapowiadały fajnych. „A pani taka młoda, ciekawe, na co choruje” – zaczął mnie pan Franciszek, lat 70 plus. Od razu odpaliłam kontrę: „A co, człowiek musi od razu chodzić o kulach lub jeździć na wózku inwalidzkim, żeby go lekarz skierował do sanatorium?”. I tą ripostą zainaugurowałam 21-dniowy turnus w obiekcie sanatoryjnym przy promenadzie w Kołobrzegu.

Sanatorium jest ogromne: to 12-piętrowy wieżowiec, na turnusie jest około 450 kuracjuszy. Bardzo blisko morza.

1. Pokoje.

Dostać jednoosobowy pokój graniczy z cudem, a dwuosobowe są przeważnie tylko dla małżeństw. Pozostali pensjonariusze są meldowani w trójkach. Nam (byłam z mamą) trafia się jednak pokój na ósmym piętrze z dwoma łózkami i widokiem na morze – słysząc tutaj jego szum. Balsam dla uszu.

To basen do ćwiczeń, a nie z drinkami!

– Ale mają panie szczęście! Od majówki przez cały sezon to piętro będzie wyłączane dla kuracjuszy na NFZ, a te pokoje będą dostępne tylko dla gości komercyjnych – mówi kobieta, która co drugi dzień przychodziła nam posprzątać.

Pielęgniarka dzwoni do pokoju codziennie około godz. 21. Sanatoryjna akcja specjalna, czyli kontrola kuracjuszy.

2. Lekarz.

U mnie była tylko jedna wizyta, na początku.

– Jakie dolegliwości pani doskwierają? – pyta lekarz.

Przymierzam się do dłuższej gawędy, otwieram już buzię, ale lekarz mi przerywa.

– Proszę podać tylko najważniejsze.

No tak, gdyby każdy pacjent opowiadał medykowi szczegółową historię swoich chorób, to

Kołobrzeg to raj dla kuracjuszy. Nazywany jest „perłą Bałtyku”. To najbardziej popularne uzdrowisko w kraju. Znajduje się tutaj kilkanaście sanatoriów i szpitali uzdrowiskowych.

by biedak musiał chyba spać w tym gabinecie. A za mną w kolejce czekało jeszcze co najmniej 20 osób.

3. Zabiegi.

54 różne przez 21 dni. Borowina, łóżko do masażu membranowego, wirówki, laser, ultradźwięki, ćwiczenia w basenie solankowym. Wszystkie na konkretnie wyznaczone godziny. Jednak niektórzy, weterani sanatoryjni, próbują po cichu wcisnąć się do kolejek, żeby jak najszybciej skończyć codzienny limit zabiegów i mieć czas tylko dla siebie. Nic z tego.

– Co turnus ten sam obrazek! Proszę państwa, przecież wszędzie wiszą informacje, że przychodzimy pięć minut przed zabiegiem. W waszych kartach są podane dokładne godziny. Nie wpuszczę nikogo przed osobami, które mają na wcześniejsze – stwierdza stanowczo rehabilitant od borowiny.

Taki zabieg trwa 20 minut. Po kilku dniach część osób zaczyna się nudzić, leżąc „pod” gorącą borowiną. Między łózkami słysząc donośne dyskusje, historie życia...

– Proszę się tutaj relaksować, a na rozmowy zapraszamy do kawiarni na 12. piętrze – fizykoterapeuci muszą mieć stałe nerwy.

4. Basen solankowy.

Gimnastyka trwa 20 minut i jeśli ktoś myśli, że będzie tylko

udawał, że ćwiczy w wodzie, ten numer na pewno nie przejdzie.

– Do roboty! Przyszedł pan posiedzieć w solance, może jeszcze drinka podać!? – krzyczy ratownik.

Swoją drogą, nie potrafię zrozumieć, że po ćwiczeniach, gdy zostaje jeszcze 10-15 minut na samodzielne pływanie, prawie wszyscy wychodzą zaraz po gimnastyce. Przynajmniej mam cały basen dla siebie. Okazja kąpieli w basenie solankowym nie zdarza się zbyt często!

5. Stołówka.

Też wchodzimy na konkretne godziny i – znów! – niektórzy przychodzą wcześniej. Tylko po co? Chyba żeby sobie postać w kolejce, bo i tak otworzą drzwi o konkretnym czasie. Stoliki, choć mają nogi, przecież nie uciekną.

Jedzenie jak to w sanatorium, szalu nie ma. Dla mnie za mało warzyw. Po tygodniu człowiek ma dość pomidora krojonego codziennie na cztery ćwiartki, tyle ile osób przy stole. Przez bite 21 dni nawet bez cebulki! Skandal...

Oczywiście, komercja je lepiej. Stołówka podzielona jest na lepszy (goście prywatni) i gorszy sort – my z NFZ.

Jednak nie będę się czepiać, wszak podają wszystko pod nos. Siadasz, jesz, wstajesz, idziesz w długą. Nic cię więcej nie ob-

chodzi, żadna armia brudnych talerzy.

6. Windy.

To osobny rozdział. Są trzy na cały obiekt, w tym jedna towarowa, dla obsługi.

Kłótnie przy windach to codzienność. Nikt nie ma cierpliwości, aż winda pojedzie na 12. piętro i wróci. Tyle czekania! Ludzie się więc pchają, choć wyświetla się lampka pokazująca, że winda jest już przeciążona i ktoś musi wysiąść.

– Jest napisane, że 14 osób może jechać, a nas jest 12 – „rzuca się” kobiecina, która wsiadła ostatnia przed zapaleniem lampki i powinna, kulturalnie, opuścić wagon. Ale nie...

Faktycznie, jest napisane, jak mówi kuracjuszką. Jednak producent podał też wagę, ile jednorazowo kilogramów winda udźwignie. Przeliczyłam i gdyby każdy ważył 70 kg – może jechać 14 osób. Widzę jednak, że o tych 70 kg to większość osób może tylko pomarzyć...

I to wciskanie na siłę wszystkich przycisków sterujących windą, do góry czy w dół, jakby to miało wpływ, że szybciej pojedzie. A ona i tak będzie „złośliwie” zatrzymywać się na każdym z 12 pięter.

– Niby stare ludzie, a bawią się tymi guzikami jak małe dzieci – komentuje pan z obsługi, tzw. złota rączka. – Raz na tydzień musimy wymieniać przyciski, którymi

Tańce na dansingu lepsze niż rehabilitacja? Stawy i kręgosłup odpuszczają, a ciśnienie wariuje.

zamyka się windę wewnątrz. Przecież ona się zamknie sama bez wciskania. Oszaleć można z tymi ludźmi. Nic do nich nie dociera!

„Polowanie na chłopą” to sanatoryjny standard? 7. Małżeństwa w sanatorium.

To temat na osobny artykuł. Żal żon, które tak pilnują swoich mężów, często bardziej niż diety. Najlepiej przywiązałyby ich do torebki. Z czasem jednak zaczynam je rozumieć. Na turnusie jest zdecydowanie więcej pań, dużo samotnych, wdów (mężczyźni szybciej umierają). Panów przyjechało mniej. I niektóre babki naprawdę „polują na chłopą”, tak że lepiej nie spuszczać mężów z oczu.

Czasami i ci mężowie spacerują samotnie nad morzem – tyle ich spokoju od czujnych małżonek. Było to zwykle po 17.00. Odkryłam, dlaczego – w tym czasie w drugim programie TVP leciała turecka telenowela „Panna młoda”. Normalny facet by tego nie wytrzymał...

Samotni panowie w sanatorium mają wzięcie, że hej. Jeden przysiadła się do mnie w holu. – Pięć lat temu zmarła mi żona, na raka. Jedyny nasz syn zginął w wypadku. Zostałem sam jak palec. Od śmierci Ani jestem już trzeci raz w sanatorium i nie mogę znaleźć nowej żony. Nic na siłę, żadna mi się nie podoba.

Moja Ania była piękną kobietą, a tu za mną latają same szkarady. Wygląda na to, że znów wyjadę z sanatorium jako samotny wdowiec.

8. Dansing.

W kawiarni na 12. piętrze można książkę napisać. Tutaj kręgosłup, stawy i kolana nagle przestają boleć, a ciśnienie skacze jak szalone. Dansing jest lepszy niż rehabilitacja. Szybko tworzą się pary, i nie tylko na parkiecie. Grajek śpiewa znane przeboje, m.in. miłosne, i można się poprzytulać. Nie każda polująca ma szczęście, więc mówi: „Tydzień mija, ja niczyja”. Gołym okiem widać, że niektórzy są bardzo doświadczeni w sanatoryjnych podrywach. Widać, że „z wielu pieców jadło się chleb”.

Na pewno trzeba bardzo uważać, by nie wrócić z sanatorium ze złamanym sercem. Po moim turnusie niejedno pękło...

W zeszłym roku z lecznictwa uzdrowiskowego na terenie całego kraju skorzystało 27 322 mieszkańców Kujawsko-Pomorskiego. – Natomiast w naszych uzdrowiskach, Ciechoćniku, Inowrocławiu i Więńcu-Zdroju, przebywało 90 113 kuracjuszy z całej Polski – informuje Barbara Nawrocka, rzeczniczka prasowa Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ.

©

Tak odróżnisz alergię od przeziębienia. Zwróć uwagę, czy występują u ciebie te objawy

Katarzyna Wąs-Zaniuk
katarzyna.was-zaniuk@polskapress.pl

Wiele osób myli objawy alergii z objawami przeziębienia, co może prowadzić do opóźnionej diagnozy i nieprawidłowego leczenia.

Choć obie te dolegliwości mają podobne symptomy, takie jak katar, kaszel czy ból gardła, ich przyczyny i sposób leczenia różnią się znacząco. Jak odróżnić katar alergiczny od „zwykłego”? Na jakie charakterystyczne objawy zwrócić szczególną uwagę?

Jak odróżnić alergię od przeziębienia?

Czy przeziębienie można pomylić z alergią? Oczywiście, że tak. Chociaż objawy alergii i przeziębienia mogą wydawać się podobne, to istnieją pewne różnice, które pozwalają na rozróżnienie tych dwóch schorzeń.

Przeziębienie jest chorobą zakaźną wywołaną przez wirusy, natomiast alergię wywołują alergeny, np. zarodniki pleśni, sierść psa lub kota, roztocze kurzu domowego czy pyłki. Najpopularniejsze alergeny pokarmowe to np.:

- skorupki;
- jajka;
- ryby;
- orzeszki ziemne;
- mleko.

Na skutek alergii mogą pojawić się następujące objawy:

- wodnisty katar;
- zaczerwienienie i łzawienie oczu;
- częste kichanie;
- świąd oczu, nosa oraz gardła.

Alergia nie wiąże się z gorączką ani bólami mięśniowymi, a jej objawy mogą powtarzać się sezonowo. Warto zaznaczyć, że nie można się nią zarazić, a przeziębieniem tak.

WARTO WIEDZIEĆ

Uwaga na alergię krzyżową

U wielu osób z alergią wziewną występuje również tzw. alergię krzyżową na produkty spożywcze, na przykład osoby uczulone na pyłki traw reagują alergicznie również na pomidory, orzeszki ziemne czy pomarańcze. Alergia krzyżowa pojawia się, ponieważ przeciwciała wytworzone przez układ odpornościowy w reakcji na pyłki reagują również w zetknięciu z innymi alergenami.

Jak odróżnić katar alergiczny od „zwykłego”?

Katar alergiczny rozpoznać można po tym, że u osoby uczulonej pojawia się wodnisty, przezroczysty wydzielina z nosa. Ten rodzaj kataru stanowi wynik reakcji układu immunologicznego na alergeny. Sezonowy katar alergiczny zazwyczaj spowodowany jest pyłkami drzew, zbóż, traw oraz chwastów, które kwitną sezonowo. Całoroczny katar alergiczny może być odpowiedzią na regularny kontakt z sierścią zwierząt lub roztoczami. Roz-

tocza żyją w kurzu domowym, głównie w materacach, poscieli, dywanach czy tapicerowanych meblach.

Katar towarzyszący przeziębieniu wygląda inaczej. W początkowej fazie choroby jest zwykle wodnisty i przezroczysty, ale z czasem staje się gęstszy i może zmieniać kolor na żółty lub zielony. To oznacza, że organizm walczy z infekcją. Pierwsze objawy „zwykłego” kataru narastają w ciągu kilku godzin. Nieżyt nosa, będący objawem choroby infekcyjnej, trwa zazwyczaj 7-10 dni, choć u najmłodszych może przedłużyć się do dwóch tygodni.

Jak leczyć katar alergiczny, a jak „zwykły” katar?

Leczenie kataru alergicznego jest uzależnione od nasilenia objawów oraz od tego, czy występują inne typowe reakcje alergiczne.

Jeśli pacjent zmaga się głównie z alergicznym nieżytem nosa, skuteczne będą preparaty, które działają miejscowo, takie jak krople do nosa o właściwościach przeciwhistaminowych lub przeciwzapalnych. Takie leczenie szybko łagodzi objawy, zmniejszając obrzęk błony śluzowej i ułatwiając oddychanie.

W przypadku dzieci, które często mają trudności z aplikowaniem kropli do nosa, bardziej odpowiednie będą leki w formie aerozolu do inhalacji, które łatwo jest stosować.

Jeśli katar alergiczny towarzyszy innym objawom alergii, takim jak swędzenie oczu, kichanie czy zaczerwienienie, leki przeciwhistaminowe przyjmowane doustnie będą bardziej skuteczne, gdyż działają na cały organizm, blokując histaminę – substancję odpowiedzialną za większość objawów alergicznych.

Na „zwykły” katar pomogą leki zawierające substancje obkurczające naczynia krwionośne, takie jak oksymetazolina czy ksylometazolina.

W aptece dostępne są krople do nosa, które zawierają te substancje czynne.

Jeśli jesteś alergikiem

Jeśli zastanawiasz się, czy masz alergię i odczuwasz objawy kataru siennego, to udaj się do alergologa, który zdiagnozuje chorobę.

Aby bezpłatnie zapisać się do specjalisty, potrzebujesz skierowania od swojego lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Już teraz możesz jednak wypróbować siedem rzeczy, które pomogą także wszystkim alergikom przygotować się do sezonu pylenia i znacznie zmniejszą objawy alergii:

- bierz leki antyhistaminowe;
- wypróbuj balsamy barierowe;
- ogranicz kontakt z pyłkami;
- stosuj krople do oczu;
- używaj sprayu do nosa;
- chroń oczy – noś okulary przeciwsłoneczne z osłonami bocznymi;
- zmywaj pyłki z ciała.©©

Jak wygląda życie seksualne po operacji prostaty? Urolog ujawnia całą prawdę

oprac. Katarzyna Wąs-Zaniuk
redakcja@stronazdrowia.pl

Zabieg na prostatę może wpływać na wytrysk nasienia oraz zdolność do erekcji. Kluczowe znaczenie ma przy tym rodzaj zabiegu, co dobrze pokazuje pewne nietypowe porównanie.

Niezależnie od tego, czy chodzi o łagodne powiększenie, które powoduje na przykład problemy z oddawaniem moczu, czy o nowotwór: operacja prostaty to poważna ingerencja. I może ona wpływać na życie seksualne – od „suchego” wytrysku aż po zaburzenia erekcji.

Mężczyzna, którego czeka taki zabieg, zadaje sobie pytanie: Na co muszę się przygotować?

To, jakie konkretnie konsekwencje może mieć operacja, zależy od tego, w jakim miejscu prostaty jest ona przeprowadzana. Axel Merseburger z Niemieckiego Towarzystwa Urologicznego wyjaśnia to na przykładzie porównania.

Gdy zostają wyłuszczone części prostaty

Prostatę trzeba sobie wyobrazić jak pomarańczę: w przypadku łagodnego powiększenia często usuwa się tylko miąższ ze środka. Wtedy z seksualnością nic się nie dzieje, ponieważ nerwy przebiegają na zewnątrz.

„Przy tego typu operacjach z reguły nie dochodzi również do nietrzymania moczu ani do problemów z erekcją” – mówi urolog.

Może się jednak zdarzyć, że gdy części prostaty zostaną „wyfrezowane”, po zabiegu nie dochodzi już do wytrysku. Wówczas mamy jedynie „suchy wytrysk” – wyjaśnia Merseburger. Bo orgazm nadal jest możliwy.

„To, co pozostaje bez zmian, to libido. Jeśli wcześniej go nie było, nie zrobi się większe. Ale też nie stanie się mniejsze z powodu tego rodzaju operacji” – mówi.

Gdy prostata zostaje całkowicie usunięta

Natomiast w przypadku raka prostaty często usuwa się operacyjnie cały gruczoł.

Kontynuując porównanie obrazowe: znika cała pomarańcza razem ze skórką – a wraz z nią czasem również połączenia nerwowe, które są ważne dla erekcji.

„Tu kluczowe jest to, czy operacja została przeprowadzona z oszczędzeniem nerwów i w jakiej ogólnej kondycji jest mężczyzna” – mówi Axel Merseburger.

W zależności od tego zdolność do erekcji może być czasem ograniczona albo zupełnie zaniknąć.

Co może wtedy pomóc? Leki, takie jak tzw. inhibitory PDE5, do których należy także Viagra, ale również protezy prącia.

To implanty wszczepiane do penisa, które często za pomocą mechanizmu pompującego umożliwiają uzyskanie erekcji.

Wytrysk, w przeciwieństwie do lyżeczowania, gdzie nie musi do tego dojść – po całkowitym usunięciu prostaty jest zawsze „suchy”, a płodność zostaje utracona.

Orgazm może czasami odczuwalnie się zmniejszyć, być krótszy lub mniej intensywny, ale jest to bardzo indywidualne.

Libido samo w sobie zazwyczaj nie jest przez operację bezpośrednio osłabione – mówi urolog. Jednak czasem cała sytuacja może się do tego przyczyniać, że ono zanika.

„Mężczyzna otrzymuje diagnozę raka, ma działania niepożądane, lęk. I to może zmniejszyć jego pożądanie seksualne”.©©

Operacja prostaty to poważna ingerencja. I może ona wpływać na życie seksualne.

Krzyżówka panoramiczna

zgromadzenie zakonne

autorska uwaga

postawa, przekonanie

ciemne piwo

papieska korona

Juliusz ...-Bąndrowski

duchowny katolicki

plama po atramencie

wojskowy transporter

siepacz

rezerwa

gatunek maślaka

dramat Ibsena

spożywczy lub obuwniczy

gromada antylop

obszar, okolica

9

sumy pieniędzy

część meczu siatkówki

stan zachwytu

dawny deser

z wierzchołka Rzymu

7

zabiedzony koń

3

pustelnia, samotnia

2

ścienne dzieło

wykaz, rejestr zorza poranna

rudel łodzi

przeciwnik wiga

napój z mleka kłaczy

elektryka z plussem

cenny kamień ozdobny

nadzorca w spółce

kraj z Bagdadem

8

angielski lord

ojciec Abła

6

5

angielski college

Franco, włoski aktor

bardzo kruchy, szlachetny metal

pies Stasia i Nel

1

małe dziecko, skrzat

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 10 utworzą rozwiązanie: dokończenie dowcipu z okienka.

Uśmiechnij się!

Na zakończenie wykładu z matematyki profesor pyta:
– Mam nadzieję, że wszystko jest zrozumiałe. Mamy jeszcze trochę czasu, może coś powtórzyć?
– Tak – podchwycili studenci.
– A od którego momentu?
– Od „...”

Krzyżówka A-Ż

Każdy odgadnięty wyraz (w nawiasie liczba liter) zaczyna się literą poprzedzającą określenie. Miejsce wpisywania – do odgadnięcia. Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

- A) mieszkanka Kataru lub Kuwejtu (6).

B) głos Mariusz Kwietnia lub Tomasz Koniecznego (7).

C) gryzoń hodowany przez dzieci (6).

D) psalmista lub sługa cerkiewny (4).

E) niemiecka maszyna szyfrująca (6).

F) szczególne przywileje (4).

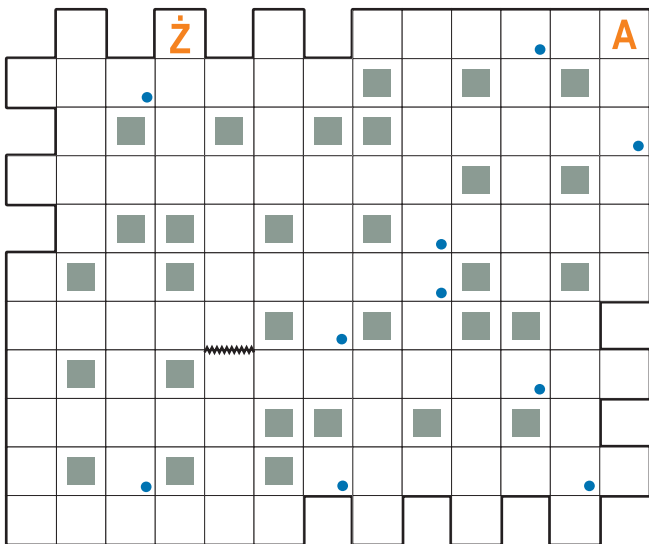
G) zawodowo zajmuje się stryżeniem i goleniem (6).

H) dzielnica Pragi z zamkiem królewskim (9).

I) jedno z największych biur podróży w Polsce (5).

J) służył w doborowej piechocie tureckiej (7).

K) nosiło do dźwigania ciężarów (9).

- L) urwipoleć, łapserdak (6).

Ł) dawniej polował na tura (6).

M) holenderska tancerka, rzeźkomy szpieg (4,4).

N) wyspecjalizowany pies myśliwski płoszący lisy (8).

O) załoga, zwłaszcza łodzi wioślarskiej (5).

P) szlacheckie słowo honoru (5).
- R) zwój papieru lub filmu (5).

S) jesienna, deszczowa pogoda (5).

T) poruszają się w silniku (5).

U) „... – ostatni Mohikanin” (5).

W) romantycy kazali sięgać, gdzie on nie sięga (5).

Z) członek dziecięcej drużyny harcerskiej (4).

Ż) zboże na ciemny chleb (4).

Krzyżówka z hasłem

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

14

7

2

13

11

16

15

19

1

14

11

6

12

17

15

4

5

10

3

Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu od 1 do 19 utworzą rozwiązanie: przysłowie.

Poziomo:

- 3) hazardowa gra w karty,

7) mszalny opłatek,

8) mierzy czas,

9) połowa połowy,

10) odgłos z planu filmowego,

12) rodzinne miasto Napoleona,

14) surowa ocena,

16) okres geologiczny,

19) tokujący ptak,

20) owies lub pszenica,

21) zdobi krawat,

22) handluje na jarmarku.

Pionowo:

- 1) postęp, rozkwit,

2) clou programu cyrkowego,

3) leśny pszczelarz,

4) zapasowy koń,

5) model Opla,

6) inwazja, najazd,

11) nowela Sienkiewicza,

12) reżyser „Nocy i dni”,

13) ukochany Eurydyki,

15) świecowe w piórniku,

17) święty obraz w cerkwi,

18) teatralne deski.

pojemnik na kłiszę

drażek akrobaty

sztuczne włosy

podatek pośredni

ujemna elektryda

WIRÓWKA PANORAMICZNA

cykloida lub hiperbola

ananas, ziółko

zapięcie w kształcie haczyka

Kata-ryzna, aktorka

twarzowa zasłona

Początek wpisywania odgadniętych wyrazów w polach z kreską, kierunek zegarowy. Litery w oznaczonych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie: tytuł polskiego filmu.

Duet jolek

S

E

R

C

E

M

A

T

K

I

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 12 (w obu diagramach) utworzą rozwiązanie. W przypadkowej kolejności:

- dwa szeregi drzew

– rzutnik, projektor

– przysmaki, specjały

– Fred, tancerz i aktor

– autor „Władcy Pierścieni”

– strofa wiersza
- gracia, zwiewność

– gra światła, mienienie się

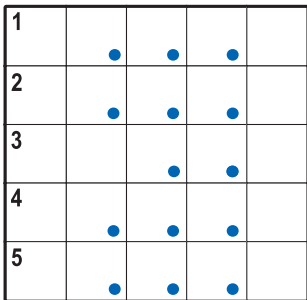
– np. Sancho Pansa

– naszywka na rękawie podoficera

– „Przedwiośnie” lub „Lalka”

– miasto i port w Malesji

Logogryf

Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie: nazwę teleturnieju.

- 1) futro ze skór dydelfów,

2) stały znak nawigacyjny,

3) wyporność statku,

4) imię Brontë, pisarki,

5) ukochana Shreka.

2

11

7

4

14

3

10

8

12

9

5

13

Litery z pól od 1 do 14 utworzą rozwiązanie: tytuł obrazu.

Poziomo:

- 2) wojskowa czujka,

6) czeska firma obuwnicza.

Pionowo:

- 2) na głowie czapli,

4) moneta w sakiewce.

Krzyżówka

1

2

3

4

5

6

7

1

2

3

5

4

Litery z pól od 1 do 7 utworzą rozwiązanie.

Poziomo:

- 1) przyzwyczajenie, nałóg,

4) Miła, amerykańska aktorka,

5) prezent dla niegrzecznych dzieci,

6) mieszkają w Atenach,

7) Buzek lub Młynarska.

Pionowo:

- 1, 2, 3) kraje Ameryki Środkowej i Południowej.

Rozwiązania

Krzyżówka A-Ż: grawitacja.
Logogryf: „Postaw na milion”;
ga”; szifr: „Uczta Baltazara”;
stria; duet jolek: „Tango Milon-
z drugim łez”; krzyżówka: Au-
krzyżówka z hasłem: „Sztuka kochania”;
ramiczna: „Dzień dobry”;
włówa pano-
panoramyczna: